

Is er een escape?

Josta Vaessen

Is er een escape?

Scriptie Fiscaal Recht en Economie

Josta Vaessen

Datum: 22 mei 2017

Studentnummer 2383438

Klas EF81

Fontys Hogescholen Eindhoven
Semester 8

Fiscaal Recht & Economie
Docent: Sandra Zegers

Werkgever: Belastingdienst Maastricht

Begeleider: Theo Willemsen

Voorwoord

Deze scriptie heb ik geschreven in het kader van mijn opleiding Fiscaal Recht en Economie aan de Fontys Hogeschool te Eindhoven. De scriptie is een onderdeel van het vierde studiejaar en de doelstelling van deze scriptie is het toepassen van een theoretisch kader op een praktijkcasus.

Ik ben werkzaam bij de Belastingdienst in Maastricht als toezichtsmedewerker en als analist omzetbelastingfraude in het MKB-team handel en transport. Mijn interesse gaat met name uit naar het belastingmiddel omzetbelasting. Deze scriptie is gebaseerd op een casus die speelt in Maastricht.

Deze scriptie heb ik met ondersteuning van een aantal personen geschreven. Ik wil mijn collega, de heer Theo Willemsen, en mijn begeleidend docent, mevrouw Sandra Zeegers, graag bedanken voor hun bijdrage aan de totstandkoming van deze scriptie.

Josta Vaessen
Selfkant, 10 mei 2017

Samenvatting

In de casus verschillen de ondernemer en de inspecteur van mening of op het verlenen van toegang tot de escape room het verlaagde Btw-tarief van toepassing is. De ondernemer is van mening dat wordt voldaan aan de voorwaarden van tabel I post b.14 onderdeel 'g' wet OB. Post b.14 onderdeel 'g' wordt omschreven als *"het verlenen van toegang tot attractieparken, speel- en siertuinen, en andere dergelijke primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen"*.

Volgens de wet is op het verlenen van toegang tot de escape room sprake van een belastbare prestatie, een dienst. De wet OB kent drie tarieven. In beginsel wordt het normale tarief gehanteerd. In afwijking van het normale tarief (21%) mag voor bepaalde leveringen van goederen en diensten het laag tarief worden toegepast. Deze prestaties staan limitatief opgesomd in Tabel I van de wet OB.

Om te kunnen beoordelen of het lage Btw-tarief van post b.14 onderdeel 'g' van toepassing is, moet onderzocht worden of er sprake is van het verlenen van toegang tot een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening. De 3 criteria om te voldoen aan deze tabelpost zijn:

1. toegang verlenen tot;
2. een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening;
3. er is sprake van vermaak en dagrecreatie.

Het 'toegang verlenen tot' wordt omschreven als diensten die in ruil voor een ticket of tegen betaling toegang tot een evenement verlenen. Er moet sprake zijn van een zekere drempel dan wel toegangspoort die zorgt voor entreeverlening. Aan deze invullingen van het begrip 'toegang verlenen' wordt bij de escape room voldaan.

Het hoofddoel van toegang verlenen tot de escape room is het vermaken van de gebruikers door het spelen van een spel in een daarvoor bestemde ruimte. Het betreft een ruimte op een daarvoor bestemd terrein of bestemd gebouw. Het mag uit één hoofdvoorziening bestaan specifiek gericht op een thema. De escape room bevindt zich in een pand in de binnenstad van Maastricht. Dit gebouw bestaat uit één hoofd-voorziening bestemd voor het spelen van het escape spel. Voor het spelen van het spel staat de recreatieve doelstelling centraal. De escape room is 7 dagen per week geopend gedurende het gehele jaar (een enkele feestdag uitgezonderd). Het spelen van het escape spel is niet ondergeschikt aan andere doelstellingen. De activiteit wordt naar spraakgebruik gezien als vermaak en dagrecreatie. Voldoende is dat de dienstverrichter in hoofdzaak het vermaak van zijn klanten nastreeft. Het begrip recreatie moet niet restrictief worden uitgelegd. Het is een tamelijk ruime toepassing.

Bij beantwoording van dit vraagstuk moet ook rekening gehouden worden met de fiscale neutraliteit. De heffing van btw mag volgens het neutraliteitsbeginsel geen invloed hebben op de concurrentieverhoudingen tussen ondernemers. Uit jurisprudentie kan worden afgeleid dat vergelijkbare prestaties niet verschillend behandeld mogen worden, tenzij een prestatie op basis van de Btw-richtlijn expliciet is uitgesloten van het verlaagde tarief. Of er sprake is van een vergelijkbare prestatie moet bezien worden vanuit het gezichtspunt van de gemiddelde consument.

Er wordt door Escape Room BV voldaan aan de 3 criteria van tabelpost b.14 onderdeel 'g'. Het verlaagde Btw-tarief is van toepassing op het verlenen van toegang tot de escape room.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
1.0	Introductie.....	7
1.1	Aanleiding en doel voor mijn onderzoek.....	7
1.2	Casus	7
1.3	Probleemstelling	7
1.4	Deelvragen	8
1.5	Afbakening van het onderzoek.....	8
1.6	Methode onderzoek.....	8
1.7	Opbouw van de scriptie.....	9
2	De casusbeschrijving	10
2.0	Algemeen	10
2.1	Casus	10
2.2	Standpunt van de ondernemer	11
2.3	Standpunt van de inspecteur	11
2.4	Standpunt van de kennisgroep omzetbelasting.....	12
3	Welke prestatie wordt geleverd bij het verlenen van toegang tot de escape room?	13
3.0	Inleiding.....	13
3.1	Wat is een escape room?	13
3.2	Belastbare prestaties in de wet OB	14
3.2.1	Binnenlandse leveringen en diensten	14
3.3	Tarieven.....	15
3.3.1	Hoe is de huidige samenstelling van tarieven tot stand gekomen?	15
3.4	Btw-Richtlijn en het verlaagde tarief.....	16
3.5	Verlaagd tarief facultatief	16
3.6	Wet op de omzetbelasting 1968 en het verlaagde tarief.....	17
3.6.1	Post b.14:.....	17
3.7	Deelconclusie	17
4	Is er bij de escape room sprake van ‘toegang verlenen tot’?	19
4.0	Inleiding.....	19
4.1	Definitie	19
4.2	Europese verordening	19
4.3	Jurisprudentie.....	20
4.4	Toelichting Tabel I	22
4.5	Deelconclusie	22
5	Primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening ...	24
5.0	Inleiding.....	24
5.1	Primair en permanent	24
5.1.1	Jurisprudentie.....	25
5.1.2	Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB 2014/123M	25
5.2	Voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening	26
5.2.1	Jurisprudentie.....	27
5.2.2	Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB 2014/123M	30
5.3	Deelconclusie	30

6	Neutraliteitsbeginsel	32
6.0	Inleiding.....	32
6.1	Fiscale neutraliteit	32
6.2	Jurisprudentie.....	32
6.3	Kermissen	34
7	Casusuitwerking en conclusie	36
7.0	Inleiding.....	36
7.1	Casusuitwerking	36
7.2	Conclusie	38
7.3	Aanbeveling.....	38
8	Literatuurlijst.....	40
8.0	Literatuur.....	40
8.1	Onderzoeken	40
8.2	Artikelen	40
8.3	Kamerstukken.....	40
8.4	Jurisprudentie.....	40
8.4.1	Hof van Justitie EU.....	40
8.4.2	Hoge Raad	40
8.4.3	Gerechtshof.....	40
8.4.4	Rechtbank.....	41
8.5	Besluiten en Richtlijnen.....	41
8.6	Overige bronnen/internet.....	41
	Bijlage 1: Forum fiscaal dienstverleners Belastingdienst	42
	Bijlage 2: Forum ondernemers met een escape room	48
	Bijlage 3: Verklaring van authenticiteit	54

Lijst van gebruikte afkortingen

Wet OB	wet op de omzetbelasting 1968
BTW	belasting over de toegevoegde waarde/omzetbelasting
OB	omzetbelasting
HvJ	Hof van justitie van de Europese Unie
HR	Hoge Raad
Hof	Gerechtshof
AG	Advocaat Generaal
RTO	regionaal technisch overleg
Ro	rechtsoverweging

1 Inleiding

1.0 Introductie

Ik ben werkzaam als veldtoetser en als analist Btw-fraude in het MKB-team handel en transport bij de Belastingdienst in Maastricht. Voor het vinden van een onderwerp voor mijn scriptie, heb ik op kantoor contact gezocht met een specialist omzetbelasting om te brainstormen over casussen die momenteel spelen waarbij het middel Omzetbelasting centraal staat. Op het moment speelt er een actueel vraagstuk met betrekking tot welk tarief omzetbelasting van toepassing zou moeten zijn bij het verlenen van toegang tot een escape room.

1.1 Aanleiding en doel voor mijn onderzoek

Bij de Belastingdienst in Maastricht en Eindhoven en op het Forum Fiscaal Dienstverleners worden door ondernemers en adviseurs vragen gesteld welk tarief omzetbelasting verschuldigd is op het verlenen van toegang tot een escape room. Bij de Belastingdienst in Maastricht heeft een ondernemer in een brief gevraagd om een standpunt in te nemen over het te hanteren tarief voor de omzetbelasting bij het verlenen van toegang tot de escape room. Research op internet wijst uit dat er ondernemers van een escape room zijn die het algemene tarief omzetbelasting toepassen, maar ook die het verlaagde tarief toepassen op het verlenen van toegang tot een escape room. Kennelijk bestaat er bij de exploitanten van de escape room geen duidelijkheid welk tarief zij moeten toepassen op de door hun geleverde belaste prestatie. In het regionaal technisch overleg omzetbelasting (RTO) van de Belastingdienst in Maastricht is deze vraag over de tariefstelling besproken. De meningen over welk tarief van toepassing zou moeten zijn op het verlenen van toegang tot de escape room liepen uiteen. Tijdens het RTO was er geen eensluidend oordeel over de tarief toepassing en omdat een uitspraak over het te hanteren tarief omzetbelasting landelijke impact heeft, is besloten om deze vraag voor te leggen aan de kennisgroep omzetbelasting. De kennisgroep bestaat uit een aantal specialisten omzetbelasting die voor de Belastingdienst een standpunt formuleren. De Staatssecretaris neemt de uiteindelijke beslissing.

Dit is voor mij de aanleiding geweest om een objectief onderzoek te doen naar de vraag welk tarief omzetbelasting van toepassing zou moeten zijn bij het verlenen van toegang tot een escape room.

1.2 Casus

De casus wordt in hoofdstuk 2 beschreven.

1.3 Probleemstelling

In deze scriptie wordt onderzocht welk tarief omzetbelasting van toepassing zou moeten zijn bij het verlenen van toegang tot een escape room.

De hoofdvraag van dit onderzoek is dan ook:

“In hoeverre is ten aanzien van het toegang verlenen tot een escape room het verlaagde tarief omzetbelasting van toepassing?”

1.4 Deelvragen

Om de hoofdvraag te kunnen beantwoorden heb ik de volgende deelvragen geformuleerd:

1. In hoeverre en onder welke voorwaarden is er sprake van een belaste prestatie tegen het verlaagde tarief omzetbelasting van post b.14 onderdeel 'g'?
2. In welke situatie is er sprake van 'toegang verlenen tot'?
3. In hoeverre is er bij het verlenen van toegang tot een escape room sprake van een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening?
4. In hoeverre is er bij het verlenen van toegang tot de escape room sprake van vermaak en dagrecreatie?
5. In hoeverre speelt het neutraliteitsbeginsel een rol bij beoordeling van de tariefsbepaling van deze casus?

De eerste deelvraag is van belang om te bepalen of hier sprake is van een belastbare prestatie en als er sprake is van een belastbare prestatie of er sprake is van een levering of van een dienst. Daarna kan ik pas bepalen of op deze prestatie het verlaagde tarief Btw-tarief van toepassing is, omdat de prestatie wellicht onder post b.14 van Tabel I onderdeel 'g' zou kunnen zijn ressorteren.

De ondernemer is van mening dat de toegang verlenen tot een escape room ressorteert onder Tabel I post b.14 onderdeel g. De tekst van de post b.14 onderdeel g luidt:

"het verlenen van toegang tot:

g. attractieparken, speel- en siertuinen, en andere dergelijke primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen."

Om te kunnen beoordelen of het lage Btw-tarief van post b.14 van toepassing is, moet onderzocht worden of er sprake is van het verlenen van toegang tot een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening. De 3 criteria om te voldoen aan de tabelpost b.14 zijn dan:

1. **toegang** verlenen tot;
2. een **primair en permanent** voor vermaak en dagrecreatie ingerichte **voorzieningen**;
3. **vermaak en dagrecreatie**.

Deelvraag 2, 3 en 4 zijn van belang om te weten of toegang verlenen tot een escape room voldoet aan de gestelde criteria van tabelpost b.14 onderdeel g. Indien niet aan de criteria wordt voldaan, zal de toegang verlenen tot de escape room nooit gerangschikt kunnen worden onder deze tabelpost en is het verlaagde tarief omzetbelasting niet van toepassing.

Deelvraag 5 is van belang om te onderzoeken of er rekening wordt gehouden met de fiscale neutraliteit. De heffing van btw mag volgens het neutraliteitsbeginsel geen invloed hebben op de concurrentieverhoudingen tussen ondernemers.

1.5 Afbakening van het onderzoek

In dit onderzoek heb ik me beperkt tot het verrichten van diensten en de tariefsbepaling. Daarbij zijn de samengestelde prestaties buiten beschouwing gelaten.

1.6 Methode onderzoek

De methode van onderzoek is een literatuur en jurisprudentie onderzoek.

Ik heb voor mijn onderzoek gebruik gemaakt van diverse bronnen, te weten:

- nationale wetgeving;
- beleidsbesluiten;
- Europese Richtlijnen;
- jurisprudentie;
- commentaren op jurisprudentie
- diverse fiscale internetsites (NDFR, Kluwer Navigator);
- vakliteratuur.

Daarnaast heb ik de ondernemer op zijn bedrijfsadres bezocht om ter plekke te beoordelen welke prestatie er geleverd wordt. Aan de hand van mijn bevindingen worden de deelvragen beantwoord. Deze antwoorden heb ik geanalyseerd en op basis van deze analyse heb ik een standpunt ingenomen op de probleemstelling.

1.7 Opbouw van de scriptie

Deze scriptie zal uiteindelijk leiden tot de beantwoording van mijn probleemstelling. Om tot dit antwoord te komen is de betreffende casus(sen) in hoofdstuk 2 uiteengezet en zijn de discussiepunten tussen de inspecteur en de ondernemer objectief toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt de theorie behandeld of er sprake is van een belastbare prestatie. Ook wordt onderzocht of deze prestatie onder het verlaagde Btw-tarief kan ressorteren en welke post van Tabel I van de wet OB dan van toepassing zou kunnen zijn. In hoofdstuk 4 wordt de vraag beantwoord of en wanneer er sprake is van toegang verlenen tot en welk onderdeel van tabel I post b.14 van toepassing kan zijn op het verlenen van toegang tot de escape room. In hoofdstuk 5 wordt bekeken wanneer er sprake is van een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening en wanneer er sprake is van vermaak en dagrecreatie. In hoofdstuk 6 wordt de fiscale neutraliteit in het licht van de casus behandeld. Op basis van mijn antwoorden op deze deelvragen zal ik in hoofdstuk 7 mijn scriptie afsluiten met mijn analyse en eindconclusie.

2 De casusbeschrijving

2.0 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de casus en de standpunten van beide partijen toegelicht. In paragraaf 2.1 wordt de casus omschreven op basis van de vastgestelde feiten ter plaatse. In paragraaf 2.2 beschrijf ik het standpunt van de ondernemer. In paragraaf 2.3 wordt het eerste voorlopige standpunt van de inspecteur opgenomen en in paragraaf 2.4 het standpunt van de kennisgroep (indien antwoord ontvangen voor het definitief inleveren van de scriptie).

2.1 Casus

Op 23 januari 2017 heeft Escape Room B.V. een brief naar de Belastingdienst Maastricht gestuurd met de vraag om een standpunt in te nemen over het te hanteren tarief voor de omzetbelasting ten aanzien van de door Escape Room B.V. geleverde en te leveren prestaties bestaande uit het verlenen van toegang tot “escape rooms”. In de brief geeft Escape Room B.V. tevens aan waarom zij van mening is dat het verlaagde tarief van toepassing zou moeten zijn. Dit standpunt zal in paragraaf 2.2 verder worden toegelicht. Om te beoordelen welke prestatie door Escape Room B.V. wordt geleverd heeft er op 16 februari 2017 een bedrijfsbezoek plaats gevonden. De prestaties van Escape Room B.V. bestaan uit het aanbieden van 6 kamers in een pand in de binnenstad van Maastricht waarin het escape spel gespeeld kan worden. De vestiging is 7 dagen per week geopend gedurende het gehele jaar (een enkele feestdag uitgezonderd). In de ontvangstruimte wordt vooraf het verhaal verteld over de familie Beaumont. De escape rooms hebben een eigen thema, maar zijn gebaseerd op dit verhaal. De thema's zijn shipwrecked on cannibal cove (2 kamers), the missing maiden (2 kamers) en deadly family affair (2 kamers). Ieder thema heeft een eigen moeilijkheidsgraad. Het spel kan vanaf 2 personen in het Nederlands of Engels gespeeld worden. De opdracht is om zo snel mogelijk, maar binnen de gestelde limiet van 60 minuten, door middel van het oplossen van raadsels, uit de kamer te ontsnappen. De spanning wordt opgevoerd door geluids- en schrik-effecten. Tijdens het spel bestaat de mogelijkheid om op een bel te drukken als je hints nodig hebt. De spelleider komt naar de kamer en geeft je hints. De ideale grootte van de groep om het spel te spelen is maximaal met 6 spelers. Als de groep uit meer mensen bestaat, bestaat de mogelijkheid om het spel in 2 teams te spelen. Elk thema heeft 2 kamers waardoor het mogelijk is om tegen elkaar te spelen. Het snelste team is dan de winnaar.

De klanten brengen gemiddeld 90 minuten door bij Escape Room B.V.. Men moet 15 minuten voor aanvang aanwezig zijn voor de briefing, daarna volgt het spel van maximaal 60 minuten. Na de escape is er gelegenheid om een kop koffie of thee te drinken en een foto te maken.

Escape Room B.V. biedt tevens arrangementen aan in combinatie met een escape room, zoals een bier- of wijnproeverij, high tea, overnachting, workshop of culinaire wandeling door Maastricht. Deze arrangementen zijn in samenwerking met collega-ondernemers. Men maakt reclame via Facebook, Instagram, Twitter en een eigen website.

De prijzen per escape room zijn:

- 2 personen: € 59,00
 - 3 personen: € 82,50
 - 4 personen: € 95,00
 - 5 personen: € 100,00
 - 6 personen: € 105,50.
-

2.2 Standpunt van de ondernemer

De ondernemer is van mening dat wordt voldaan aan de voorwaarden van tabelpost b.14 wet OB. De tekst van post b.14 luidt¹:

‘het verlenen van toegang tot:

g. attractieparken, speel- en siertuinen, en andere dergelijke primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen.’

In onderdeel 8.6 van de Toelichting Tabel I² wordt het in de wettekst genoemde primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening als volgt beschreven:

“Een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening is een terrein of gebouw met voorzieningen die zijn gericht op vermaak en recreatie waarbij niet vooraf is bepaald dat men er slechts een beperkte tijdsduur kan of mag vertoeven”.

Voor de toepassing van het verlaagde tarief dient dus sprake te zijn van een recreatieve inrichting alwaar de activiteiten plaatsvinden waarbij bovendien niet vooraf is bepaald dat men er slechts een beperkte tijdsduur kan of mag vertoeven. De discussie met belanghebbende in deze casus spitst zich toe op de vraag: wie is ‘men’?

De ondernemer meent dat de staatssecretaris met ‘men’ doelt op de exploitant van de recreatieve inrichting. Het begrip ‘permanent’ ziet volgens belastingplichtige immers op de recreatieve inrichting, gelet op de titel van het onderdeel 8.6 van de Toelichting. Daarenboven staat in de tweede alinea van bedoeld onderdeel dat eenmalige of jaarlijks terugkerende evenementen en exposities die gedurende een beperkte tijdsduur plaatsvinden niet voldoen aan het vereiste dat de voorziening permanent moet zijn ingericht. Belanghebbende bepleit dat een reizend theatevenement daarom ook niet onder Tabel I post b.14 valt, (onderdeel 8.5 van de Toelichting). De locatie van de escape room moet gedurende minimaal twee maanden jaarlijks aaneensluitend geopend zijn³, wil voldaan zijn aan het begrip permanent. De locatie van de escaperooms heeft naar oordeel van belanghebbende een permanent karakter; de locatie is namelijk enkel en alleen ingericht om de dienst van Escape Room BV te verlenen. Het begrip ‘permanent’ heeft enkel betrekking op de locatie van de dienst en niet op de duur van de dienst. Dientengevolge ziet het woord ‘men’ in de Toelichting op de exploitant.

2.3 Standpunt van de inspecteur

De inspecteur meent dat de staatssecretaris met ‘men’ juist op de bezoekers van de inrichting doelt en dat het geen uitleg is voor het begrip permanent. Het is volgens de inspecteur een invulling van de tabelpost gezien vanuit de consument die ‘attractieparken, speel- en siertuinen, en andere dergelijke primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen’ bezoekt. Hierbij mag de klant niet in tijdsduur worden beperkt. Er staat in de Toelichting immers: *‘dat men er slechts een beperkte tijdsduur kan of mag vertoeven’*. ‘Vertoeven’ betekent verblijven, je er bevinden, doorbrengen, etc. Die escape room moet er dan wel permanent staan, anders is er geen sprake van een recreatieve inrichting.

1 Tabel I post b.14 wet OB 1968

2 Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB2014/123M

3 Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB2014/123M

Bovendien is de inspecteur op basis van de Toelichting⁴ van mening dat eerst dient te worden getoetst of de voorziening permanent van aard is. De escaperoom moet minimaal twee maanden jaarlijks aaneengesloten geopend zijn om als permanent te kunnen worden beschouwd. Daarnaast dient te worden getoetst of er sprake is van een voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening. Dit zijn volgens de inspecteur cumulatieve vereisten. Het doel van het bezoeken van een escaperoom is volgens de inspecteur gericht op vermaak. Het voldoet echter niet aan de volgende voorwaarde 'voor dagrecreatie ingerichte voorziening'. Volgens de inspecteur is de omschrijving van dagrecreatie, recreatie van meer dan 2 uren⁵, zonder overnachting elders. Omdat het opsluiten van de deelnemers in de escape room één uur is, voldoet dit niet aan de omschrijving van dagrecreatie. Immers, er is geen sprake van recreatie van meer dan twee uren. Er is sprake van een beperking in tijdsduur, waardoor er geen sprake is van een 'primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening', ook wel 'recreatieve inrichting' in de zin van de toelichting tabel I.

Gelet op de begripsomschrijving van het woord 'dagrecreatie' in relatie tot de zinsnede in de Toelichting 'dat men er slechts een beperkte tijdsduur kan of mag vertoeven' trekt de inspecteur de conclusie dat er geen sprake is van een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening, ofwel recreatieve inrichting.

2.4 Standpunt van de kennisgroep omzetbelasting

De kennisgroep heeft inmiddels een standpunt ingenomen over het te hanteren btw-tarief met betrekking tot het verlenen van toegang tot de escape room. Dit standpunt ligt ter goedkeuring bij het ministerie en is in afwachting van deze goedkeuring nog niet kenbaar gemaakt aan de Belastingdienst.

⁴ Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB2014/123M

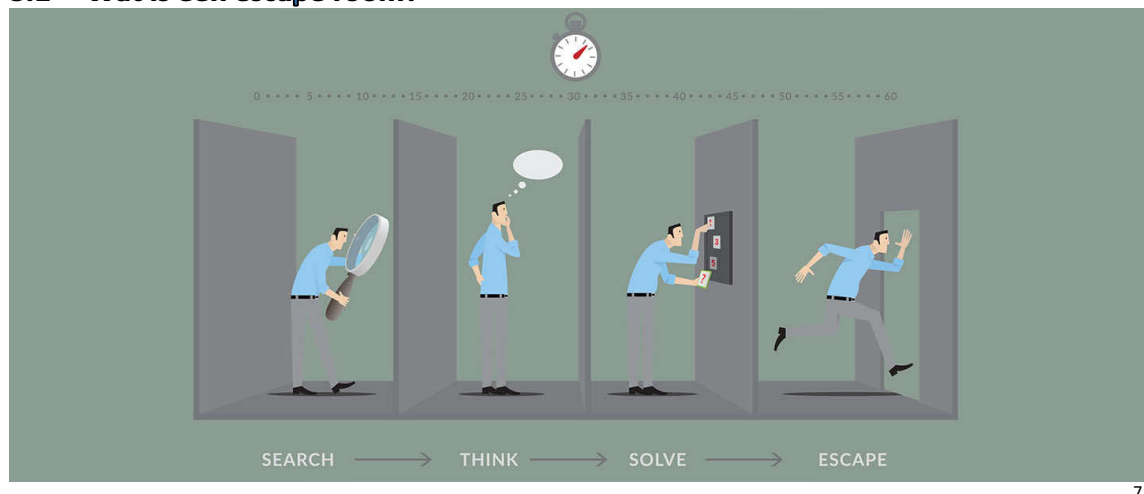
⁵ <http://www.travecademy.nl/extratools/woordenboek/item.php?id=628>

3 Welke prestatie wordt geleverd bij het verlenen van toegang tot de escape room?

3.0 Inleiding

De omzetbelasting is een van de belangrijkste inkomstenbronnen van de overheid. De jaarlijkse opbrengst die wordt gegeneerd met de omzetbelasting wordt voor 2016 geschat op 46,7 miljard.⁶ De omzetbelasting die op basis van de Btw-Richtlijn wordt geheven is een indirecte verbruiksbelasting. Degene die de omzetbelasting afdraagt aan de Belastingdienst is niet dezelfde persoon als degene die de omzetbelasting betaalt. De omzetbelasting wordt uiteindelijk betaald door de eindverbruiker. De omzetbelasting kent verschillende tarieven. De hoofdvraag van deze scriptie is welk omzetbelastingstarief moet worden toegepast op het verlenen van toegang tot de escape room. In dit hoofdstuk wordt stapsgewijs beschreven wanneer er sprake is van een belastbare prestatie en welke tarieven er van toepassing kunnen zijn op een belastbare prestatie. Ook wordt onderzocht of tabel I post b.14 van toepassing zou kunnen zijn op het verlenen van toegang tot de escape room.

3.1 Wat is een escape room?

Een escape room (ook wel room escape, escape game, ontsnappingsspel, exit game of nog anders genoemd) is een interactief spel waarbij een groep mensen in een kamer wordt opgesloten. De deelnemers moeten door middel van het zoeken naar sleutels, codes en aanwijzingen, en door het oplossen van puzzels en raadsels, de kamer binnen een bepaalde tijd (meestal een uur) proberen te verlaten. Veel escape rooms hebben een thema uit het horror-, detective- of misdaadgenre. Het idee is gebaseerd op dat van escape games, een genre computerspellen dat als een sub genre van het adventure-genre kan worden beschouwd. In 2006 werd door softwareontwikkelaars in het Amerikaanse Silicon Valley de eerste fysieke 'ontsnappingskamer' gecreëerd. De raadsels, mysteries en uitdagingen in het escape room spel werden geïnspireerd door het werk van Agatha Christie. Het spel werd direct een populaire toeristische attractie. Hierna werd het speltype populair in Hongkong en Japan en vanaf 2010 sloeg het over naar Europa en de rest van de wereld. In mei 2013 is de eerste escape room in Nederland een feit. Een escape room is bedoeld als spannende ervaring. De

⁶ Kamerstukken II 2015-2016, 34 300, nr. 1

⁷ <http://www.dutchcowboys.nl/entertainment/nu-ook-thuis-een-escape-room-met-het-eerste-bordspel>

aandacht ligt bij het hebben van **plezier** en het is ook deze **spanning** waar de meeste mensen enthousiast van worden⁸. Nederland telt al meer dan 400 escape rooms⁹.

3.2 Belastbare prestaties in de wet OB

3.2.1 Binnenlandse leveringen en diensten

Omzetbelasting kan alleen geheven worden als zich bepaalde in de Wet OB vastgelegde feiten voordoen. De belangrijkste belastbare handelingen, in de zin dat die uiteindelijk het overgrote deel van de btw-opbrengst voor de schatkist genereren, staan in artikel 1, onderdeel a Wet OB.

Art. 1, onderdeel a, bestaat uit vijf elementen:

- er moet sprake zijn van een levering of van een dienst;
- die levering of dienst moet zijn verricht door een ondernemer;
- die ondernemer moet als zodanig handelen;
- die levering of dienst moet in Nederland zijn verricht;
- de levering of de dienst moet onder bezwarende titel zijn verricht.

Levering

Voor de omzetbelasting wordt er onderscheid gemaakt tussen een levering en een dienst. Volgens de wet worden onder andere als levering aangemerkt¹⁰:

1. de **overdracht van de macht** om als eigenaar over een goed te beschikken;
2. de afgifte van goederen ingevolge een overeenkomst van **huurkoop**;
3. de **oplevering van onroerende** zaken door de vervaardiger;
4. de **rechtsovergang van goederen** ingevolge een vordering door of namens de overheid;
5. de eigendomsovergang door **natrekking**.

Naast bovenstaande belastbare feiten worden ook de volgende belastbare feiten aangemerkt als levering of worden daaraan gelijkgesteld¹¹:

6. **vestiging, overdracht en afstand van zakelijke rechten**;
7. beschikken over **goederen voor andere dan bedrijfsdoeleinden**;
8. het bestemmen van **in het eigen bedrijf vervaardigde goederen voor bedrijfsdoeleinden**;
9. **bedrijfsbeëindiging**.

Diensten

Diensten zijn volgens artikel 4 Wet OB alle prestaties, niet zijnde leveringen van goederen in de zin van artikel 3 Wet OB.

Bij toegang verlenen tot een escape room is er geen sprake van levering van goederen in de zin van artikel 3 Wet OB, dus is er sprake van een dienst. Als daadwerkelijk sprake is van een dienst in de zin van artikel 4 Wet OB en aan alle overige voorwaarden is voldaan, is de prestatie belastbaar. Daarmee is nog niet gezegd dat de prestatie daadwerkelijk belast is. Op grond van artikel 11 Wet OB zijn bepaalde leveringen en diensten vrijgesteld. Aangezien het

⁸ <http://www.escape room heerenveen.nl/over-escape-en-break-in-rooms/>

⁹ <https://www.escape rooms nederland.nl/wat-is-een-escape-room/>

¹⁰ artikel 3, lid 1 Wet OB

¹¹ artikel 3, lid 2 en artikel 3 lid 3 Wet OB

verlenen van toegang tot een escape room o.g.v. artikel 11 Wet OB niet is vrijgesteld, is de prestatie belast. Vervolgens moet worden vastgesteld over welk bedrag (de maatstaf van heffing) de omzetbelasting moet worden berekend¹² en moet worden bepaald welk tarief van toepassing is.¹³

3.3 Tarieven

De wet OB kent drie tarieven. De hoogte en de benaming van deze tarieven zijn: het normaaltarief (21%), het laagtarief (6%) en het nultarief (0%). In beginsel wordt het normale tarief gehanteerd. In afwijking van het normale tarief (21%) mag voor bepaalde leveringen van goederen en diensten het laagtarief of het nultarief worden toegepast. Om te bepalen welke goederen of diensten dit zijn, is in de Wet op de omzetbelasting 1968 Tabel I voor het laagtarief en Tabel II voor het nultarief toegevoegd¹⁴. Hierin staan limitatief opgesomd in welke gevallen er sprake is van het betreffende tarief.¹⁵ In dit onderzoek beperk ik mij tot het algemene en verlaagde tarief omzetbelasting.

3.3.1 Hoe is de huidige samenstelling van tarieven tot stand gekomen?

Richtlijn

Een Richtlijn is een wetgevingsinstrument, dat wordt gebruikt om de bepalingen van de Europese verdragen juridisch vorm te geven. Een Richtlijn vormt een bindende opdracht aan de lidstaten om hun wetgeving aan te passen. De implementatie van Europese regelgeving is een taak van de wetgever. Het Nederlandse recht moet zodanig worden ingericht dat nakoming van de verplichtingen (doel en resultaat) uit de Richtlijn juridisch is gegarandeerd.¹⁶

Sinds 1967 bepaalt de Europese Richtlijn dat lidstaten omzetbelasting moeten heffen. De introductie van het btw-stelsel per 1 januari 1969 is gebaseerd op de Eerste en Tweede Btw-richtlijn en is later verder geharmoniseerd. Met name de Zesde btw-richtlijn die in Nederland met ingang van 1 januari 1979 heeft geleid tot belangrijke aanpassingen van de Wet, neemt een belangrijke positie in. De zesde richtlijn is op 1 januari 2007 vervangen door de Btw-richtlijn (Richtlijn 2006/112/EG). De bepalingen van de Btw-richtlijn dienen door de lidstaten in de nationale wetgevingen te worden vertaald waarbij op elementen afwijkingen aanvaardbaar zijn, mits het resultaat gelijk is. In situaties waarbij de nationale wetgeving niet in overeenstemming is met de Europese regelgeving, kunnen belastingplichtigen met een rechtstreeks beroep op de richtlijn een voor hen (gunstiger) behandeling afdwingen bij de rechter. De nationale Belastingdiensten kunnen dat niet. De positie van de richtlijnen ten opzichte van de nationale wetgeving speelt dan ook een belangrijke rol bij de beoordeling van fiscaaltechnische aangelegenheden. Indien een bepaling uit de richtlijn onduidelijkheden bevat of mogelijk belangrijke verschillen ten opzichte van de nationale wetgeving veronderstelt, kan de nationale rechter worden verzocht om prejudiciële vragen te stellen aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen te Luxemburg.¹⁷

¹² artikel 8 Wet OB 1968

¹³ artikel 9 Wet OB 1968

¹⁴ artikel 9 Wet OB / artikel 96 btw-richtlijn

¹⁵ .Wikipedia; Wet op de omzetbelasting 1968

¹⁶ Josta Vaessen, Bittere fiscale afdronk, Fontys Hogeschool Eindhoven, p. 21

¹⁷ Wikipedia; Wet op de omzetbelasting 1968

3.4 Btw-Richtlijn en het verlaagde tarief

In artikel 98 van de Btw-Richtlijn staat dat de lidstaten één of twee verlaagde tarieven mogen toepassen. De verlaagde tarieven zijn uitsluitend van toepassing op de goederenleveringen en de diensten die tot de in bijlage III genoemde categorieën behoren.¹⁸ Op het moment van samenstellen van de lijst was het fenomeen escape room nog niet bekend. Het verlenen van toegang tot de escape room zou kunnen ressorteren onder onderdeel 7 van bijlage III. Dit onderdeel luidt:

“het verlenen van toegang tot shows, schouwburgen, circussen, kermissen, amusementsparken, concerten, musea, dierentuinen, bioscopen, tentoonstellingen en soortgelijke culturele evenementen en voorzieningen;”

3.5 Verlaagd tarief facultatief

De toepassing van een of twee verlaagde tarieven naast een algemeen tarief is facultatief. Een lidstaat kan ook volstaan met een algemeen tarief. Dit geldt ook voor de vaststelling van de lijst van aan het lagere tarief onderworpen goederen. Men hoeft de lidstaten niet te verplichten allemaal dezelfde goederen en diensten aan lagere tarieven te onderwerpen. Indien men een maximale lijst afsprekt, kan men de lidstaten om dezelfde reden als hiervoor bij de hoogte van de afzonderlijke tarieven is aangegeven, vrijlaten om op die lijst voorkomende goederen en diensten niettemin aan het normale tarief te onderwerpen. Nederland heeft er voor gekozen de reikwijdte van het verlaagde Btw-tarief in grote lijnen in overstemming met de Btw-richtlijn te implementeren.¹⁹ Bovenstaande blijkt uit de parlementaire behandeling bij de verwerking van de Btw-tariefrichtlijn.²⁰ Hierin staat:

“De btw-tariefrichtlijn voorziet erin dat het de lidstaten op een aantal terreinen vrijstaat al dan niet gebruik te maken van een aantal bepalingen. De voor Nederland relevante punten zullen wij hieronder kort behandelen. In algemene zin stellen wij in dit wetsvoorstel alleen wijziging van de tariefindeling voor, voor zover de btw-tariefrichtlijn dit dwingend voorschrijft. De belangrijkste vrijheid in algemene zin is het facultatieve karakter van de lijst. Lidstaten mogen op de prestaties die er op zijn vermeld een verlaagd tarief toepassen; zij zijn daartoe echter niet verplicht. De lijst heeft een facultatief karakter gekregen om de lidstaten geen keurslijf aan te meten. Ook in het advies van het Europese Parlement ligt een keuzevrijheid van de lidstaten verankerd. Dit uitgangspunt heeft een belangrijke rol gespeeld bij de totstandkoming van de lijst. Een belangrijk aspect is daarbij geweest dat bij de desbetreffende prestaties weinig of geen risico aanwezig is voor concurrentievervalsing door ongelijke tarieftoepassing. De reikwijdte van het verlaagde btw-tarief in Nederland is in grote lijnen in overeenstemming met de lijst. Omdat wij de opvatting die Nederland ter zake in het verleden heeft gehad nog steeds delen, menen wij in dit wetsvoorstel geen voorstellen te moeten doen tot overbrenging naar het verlaagde tarief van thans aan het algemene tarief onderworpen prestaties. Hierbij houden wij tevens rekening met de budgettaire situatie en met het feit dat een in veel gevallen reeds bestaand tariefverschil tussen Nederland en de omringende landen de concurrentie niet zal verstoren.”

¹⁸ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Omzetbelasting>

¹⁹ Vakstudie Omzetbelasting, art. 9 Wet OB 1968, aant. 1.9.12

²⁰ MvT, Kamerstukken II 1992-1993, 22 873, nr. 3 p. 13.

3.6 Wet op de omzetbelasting 1968 en het verlaagde tarief

Zoals in de vorige paragraaf is te lezen heeft Nederland ervoor gekozen om de reikwijdte van het verlaagde Btw-tarief in grote lijnen in overstemming met de Btw-richtlijn te implementeren. In de Wet OB wordt in artikel 9, tweede lid, geformuleerd wanneer het verlaagde tarief van toepassing is:

“6 percent voor leveringen van goederen en diensten, genoemd in de bij deze wet behorende tabel I; (...)”

In de wet OB zijn de verlaagde tarieven dus opgenomen in Tabel I. Tabel I omvat de volgende posten die betrekking hebben op onderdeel 7 van bijlage III van de Btw-richtlijn.

3.6.1 Post b.14:

“het verlenen van toegang tot:

- a. circussen;*
- b. dierentuinen;*
- c. openbare musea of verzamelingen, daaronder begrepen nauw daarmee samenhangende leveringen van goederen, zoals catalogi, foto's en fotokopieën;*
- d. muzikuitvoeringen en toneeluitvoeringen, daaronder begrepen opera's, operettes, dansen, pantomimes, revues, musicals en cabarets, alsmede lezingen;*
- e. bioscopen;*
- f. sportwedstrijden, sportdemonstraties en dergelijke;*
- g. attractieparken, speel- en siertuinen, en andere dergelijke primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen;”*²¹

Post b.15:

“de diensten van exploitanten van reizende inrichtingen voor vermaak op kermissen;”.

Post b.14 is in overeenstemming met de Btw-richtlijn. Post b.15 is niet in overeenstemming met de Btw-richtlijn geïmplementeerd, omdat de voorwaarde reizende inrichtingen niet in de Btw-richtlijn is opgenomen. Dit wordt verder uitgewerkt in hoofdstuk 6. Bij toegang verlenen tot een escape room is geen sprake van een reizende inrichting. Blijft tabel I post b.14 over waar het verlenen van toegang tot de escape room zou kunnen ressorteren. De onderdelen 'a' tot en met 'f' kunnen geen betrekking hebben op het verlenen van toegang tot de escape room, resteert onderdeel 'g'. Het zou dus mogelijk kunnen zijn dat het verlenen van toegang tot de escape room, indien voldaan aan de criteria, kan ressorteren onder onderdeel 'g'.

3.7 Deelconclusie

Voor de beantwoording van de vraag in hoeverre tabel I post b.14 van toepassing zou kunnen zijn op het verlenen van toegang tot de escape room spelen de wettelijke bepalingen een rol. Volgens de wet is het verlenen van toegang tot de escape room een belastbare prestatie, een dienst. Op grond van artikel 11 Wet OB is deze dienst niet vrijgesteld. Het verlenen van toegang tot de escape room is daarom een belaste prestatie.

²¹ Cursus Belastingrecht OB.2.2.2.B.c3 Culturele evenementen, circussen en dierentuinen; D. Euser MSc (voorheen door drs. O.L. Mobach)

De wet OB kent drie tarieven. In beginsel wordt het normale tarief gehanteerd. In afwijking van het normale tarief (21%) mag voor bepaalde leveringen van goederen en diensten het laag tarief worden toegepast. Deze prestaties staan limitatief opgesomd in Tabel I van de wet OB.

Uit de parlementaire behandeling bij de verwerking van de btw-tariefriichtlijn in de wet OB blijkt dat de toepassing van een of twee verlaagde tarieven naast een algemeen tarief facultatief is. Een lidstaat kan ook volstaan met een algemeen tarief. Nederland heeft besloten de reikwijdte van het verlaagde Btw-tarief in grote lijnen in overstemming met de Btw-richtlijn te implementeren. De lijst van de Btw-richtlijn bekijkend zou het verlenen van toegang tot de escape room kunnen ressorteren onder onderdeel 7 van bijlage III. Dit onderdeel luidt:

“het verlenen van toegang tot shows, schouwburgen, circussen, kermissen, amusementsparken, concerten, musea, dierentuinen, bioscopen, tentoonstellingen en soortgelijke culturele evenementen en voorzieningen;”

Dit onderdeel is in tabel I van de wet OB geïmplementeerd als post b.14 en b.15. De toegang verlenen tot een escape room kan niet ressorteren onder post b.15 omdat er geen sprake is van een reizende inrichting. Resteert Tabel I post b.14 onderdeel ‘g’, waar het verlenen van toegang tot de escape room zou kunnen ressorteren. De criteria waaraan voldaan moet worden, worden in de volgende hoofdstukken onderzocht.

4 Is er bij de escape room sprake van ‘toegang verlenen tot’?

4.0 Inleiding

In het vorige hoofdstuk is de conclusie getrokken dat er bij het verlenen van toegang tot de escape room sprake zou kunnen zijn van Tabel I post b.14 onderdeel ‘g’. Er dient dus onderzocht te worden wat ‘het toegang verlenen tot’ inhoudt.

4.1 Definitie

Wat betekent toegang verlenen tot. De definitie voor het begrip ‘toegang’ kent verschillende omschrijvingen²²:

- Binnengaan;
- Entree;
- Ingang;
- Inlaat.

In het Van Dale grote woordenboek van de Nederlandse taal wordt ‘toegang verlenen tot’ als volgt omschreven:

- “1 het gaan in een zekere richting, het zich ergens heen begeven resp. het betreden van een plaats, gebouw, gebied of terrein*
- 2 mogelijkheid, gelegenheid, verlof of recht om ergens heen te gaan of een terrein te betreden*
- 3 weg waarlangs men ergens heen kan gaan, opening enz. waar men een terrein kan betreden”.*

Er moet sprake zijn van een zekere drempel dan wel toegangspoort die zorgt voor entreeverlening. Om te zien of deze definitie aansluit bij de Europese regelgeving en jurisprudentie, moeten we eerst te rade gaan bij de Europese verordening.

4.2 Europese verordening

Naast de Btw-richtlijn bestaat er ook een Btw-verordening. Een Europese verordening is een wetgevend instrument van de Europese Unie. Verordeningen zijn direct toepasbaar en hoeven niet te worden omgezet in nationale wetgeving. Lidstaten zijn verplicht om verordeningen uit te voeren. Omdat een verordening dus niet door de lidstaten hoeft te worden uitgewerkt, moet een verordening in alle lidstaten van de EU op eenzelfde manier worden ingevoerd en overal tot een gelijk resultaat leiden (uniformiteit). Wanneer verordeningen in strijd zijn met nationale wetgeving zal de nationale wetgeving op dit punt buiten beschouwing worden gelaten.²³ Voor de btw geldt er vanaf 1 juli 2011 één belangrijke verordening, te weten nr. 282/2011.

In de Btw-richtlijn wordt in artikel 53 gesproken over:

“De plaats van een voor een belastingplichtige verrichte dienst bestaande in het verlenen van toegang tot culturele, artistieke, sportieve, wetenschappelijke, educatieve, vermakelijkheids- of soortgelijke evenementen, zoals beurzen en tentoonstellingen, en met de toegangverlening samenhangende diensten, is de plaats waar deze evenementen daadwerkelijk plaatsvinden.”

²² <https://www.woordenboeken.nu/betekenis/nl/toegang>

²³ <https://www.europa-nu.nl/id/vh7bhpblc5za/verordening>

In dit artikel van de Btw-richtlijn wordt niet aangegeven welke diensten daadwerkelijk kwalificeren als ‘het verlenen van toegang’. In artikel 32 van de Uitvoeringsverordening nr. 282/2011 is een nadere uitleg gegeven aan het begrip toegang verlenen. Volgens artikel 32 van de Uitvoeringsverordening dient onder het verlenen van toegang te worden verstaan:

- “1. Diensten die bestaan in het verlenen van toegang tot culturele, artistieke, sportieve, wetenschappelijke, onderwijs-, amusements- of soortgelijke evenementen als bedoeld in artikel 53 van Richtlijn 2006/112/EG omvatten diensten die er in essentie in bestaan dat in ruil voor een biljet of tegen betaling, inclusief betaling in de vorm van een abonnement, seizoensticket of periodieke bijdrage, toegang tot een evenement wordt verleend.*
- 2. Lid 1 is in het bijzonder van toepassing op:*
 - a) het verlenen van toegang tot shows, schouwburgvoorstellingen, circusvoorstellingen, beurzen, amusementsparken, concerten, tentoonstellingen en soortgelijke culturele evenementen;*
 - b) het verlenen van toegang tot sportevenementen, zoals wedstrijden of concoursen;*
 - c) het verlenen van toegang tot evenementen op het gebied van onderwijs en wetenschappen, zoals conferenties en seminars.*
- 3. Onder lid 1 valt niet het recht gebruik te maken van accommodaties, zoals gymnastieksalen, tegen betaling van een bijdrage.”*

Het ‘toegang verlenen tot’ wordt omschreven als diensten die in ruil voor een ticket of tegen betaling toegang tot een evenement verlenen. Er moet sprake zijn van een zekere drempel dan wel toegangspoort die zorgt voor entreeverlening. Er mag geen sprake zijn van ‘gelegenheid geven tot’. Hiervan is geen sprake als er tegen betaling van een bijdrage gebruik wordt gemaakt van accommodaties, zoals gymnastieksalen.

Ook in jurisprudentie wordt een uitleg gegeven over het begrip toegang verlenen tot. In het arrest Erotic BVBA wordt door het HvJ het begrip toegang verlenen tot gedefinieerd.

4.3 Jurisprudentie

Erotic Center BVBA

In dit arrest²⁴ wordt de vraag beantwoord of er sprake is van verlenen van toegang tot een bioscoop. In ro 17 overweegt het Hof van Justitie omtrent ‘toegang verlenen tot’ het volgende:

“Zoals de Belgische regering en de Europese Commissie hebben benadrukt, dient voorts te worden opgemerkt dat de verschillende in bijlage H, categorie 7, eerste alinea, bij de Zesde richtlijn genoemde evenementen en voorzieningen met name als gemeenschappelijk kenmerk hebben dat ze voor het publiek toegankelijk zijn tegen voorafgaande betaling van een toegangsrecht, zodat al wie dit toegangsrecht betaalt, het recht krijgt gezamenlijk gebruik te maken van de voor deze evenementen of voorzieningen kenmerkende culturele diensten en ontspanning.”

Er moet sprake zijn van een zeker drempel dan wel toegangspoort die zorgt voor entreeverlening. Er moet dus sprake zijn van ‘toegang verlenen tot’ en niet van gelegenheid geven ‘tot’. Het verschil tussen deze twee begrippen wordt in jurisprudentie als volgt uitgelegd.

²⁴ HvJ EU 18 maart 2010, nr. C-003/09, NTFR 2010/850

Midgetgolfbanen

Volgens de Hoge Raad²⁵ in het arrest HR 14 juni 2000, nr. 35.414 is een complex met midgetgolfbanen een attractiepark. De exploitant van een midgetgolfbaan vraagt voor het spelen op één of meer van de golfbanen een vergoeding. De midgetgolfbanen zijn gelegen in een park, waar spelers kunnen verpozen voor, tijdens of na het spel. De exploitant hanteert het lage tarief op grond van Tabel I, post b.14 onderdeel 'g'. De inspecteur meende dat niet het recreatieve element, maar het sportieve element op de voorgrond stond. Er zou zijns inziens geen sprake zijn van 'verlenen van toegang tot' maar van 'gelegenheid geven tot het spelen van midgetgolf'. De inspecteur kreeg geen gelijk. Niet bij het Hof, noch bij de Hoge Raad. De Hoge Raad is van mening dat aannemelijk was dat bezoekers van het complex uitsluitend betalen voor het spelen van het golfspel in een fraai aangelegde omgeving en daartoe ook het complex bezochten. Tot de door de belanghebbende verrichte dienst staan de aspecten van vermaak en dagrecreatie voorop. Het vermaak en de recreatieve activiteit bestaan uit het met anderen spelen van een spel in een fraai aangelegde en van nog enkele andere attracties voorziene omgeving. Het sportieve element is van ondergeschikt belang. Waar recreatie de vorm van een spel aanneemt, doet het sportieve element niet automatisch zijn intrede.²⁶ Er is hier dus sprake van 'toegang verlenen tot' en niet van 'gelegenheid geven tot'.

Ook in het arrest indoorskicomplex wordt het verschil uitgelegd over 'toegang verlenen tot' en 'gelegenheid geven tot'.

Indoorskicomplex

Naar het oordeel van de Hoge Raad²⁷ in het arrest HR 10 augustus 2001, nr. 36.741 kan een indoorskicomplex als attractiepark worden beschouwd. Het indoorskicomplex bestaat uit een skihal met twee skipistes en skiliften en diverse randvoorzieningen, waartoe onder meer behoren in Oostenrijkse, Franse en Italiaanse stijl ingerichte restaurants, een Oostenrijkse Bierstube, een internetcorner, een reisbureau en een kinderplayland. De skihelling biedt ook gelegenheid om te snowboarden, te big-footen, te sleeën en te rodelen. Het complex staat vermeld in diverse gidsen voor attractieparken. De staatssecretaris betoogt dat tabel I, post b.14 hier geen toepassing kan vinden, omdat niet het recreatieve element, maar het sportieve element vooropstaat en het complex als geheel, gezien de grote mate van aanwezigheid van horecavoorzieningen, winkels, een reisbureau en een fitnessruimte, niet past in de tabelpost. Er zou volgens de staatssecretaris geen sprake zijn van 'verlenen van toegang tot' maar van 'het gelegenheid geven tot' sportbeoefening. Het Hof oordeelde dat de skihal zowel op zichzelf als onderdeel van het skicomplex het karakter heeft van een voorziening waarbij het gehele jaar door de aspecten van vermaak en dagrecreatie voorop staan, zoals bedoeld in tabel I, post b14, onderdeel g. De consument komt hier om zich te amuseren, niet om te sporten. De Hoge Raad volgt het oordeel van het hof. Er is dus geen sprake van 'gelegenheid geven tot', maar van 'toegang verlenen tot'. Het recreatieve element en niet het sportieve element staat voorop.

Uit bovenstaande jurisprudentie wordt het onderscheid in 'toegang verlenen tot' en 'gelegenheid geven tot' gemaakt door te beoordelen of bij de voorziening de recreatieve doelstelling voorop staat. Bij de oplossing van die problemen lijkt de Hoge Raad, met de Hoven

²⁵ HR 14 juni 2000, nr. 35.414, NTFR 2000/893

²⁶ Commentaar NDFR bij het arrest HR 14 juni 2000, nr. 35.414

²⁷ HR 10 augustus 2001, nr. 36.741, NTFR 2001/1180

Amsterdam en 's-Gravenhage, al snel het vermaaksaspect op de voorgrond te stellen boven sportieve aspecten.²⁸

De Staatssecretaris geeft in het Besluit van 4 september 2014/123M (toelichting tabel I) ook een uitleg aan het begrip 'toegang verlenen tot'.

4.4 Toelichting Tabel I

In het Besluit wordt bij post b.14 punt 8.1 'toegang verlenen' als volgt omschreven:

“Met betrekking tot het ‘toegang verlenen tot’ moet het geheel van de aangeboden prestaties in het oog worden gehouden. Niet doorslaggevend is dat er sprake is van één entreeprijs. Ook bij het berekenen van één toegangsprijs voor de afzonderlijke attracties kan de post van toepassing zijn als de attracties een integrerend onderdeel vormen van een attractiepark of een ander primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening.”

Het 'toegang verlenen tot' wordt omschreven als diensten die in ruil voor een ticket of tegen betaling toegang tot een evenement verlenen. Bij het verlenen van toegang tot de escape room wordt aan de eerste voorwaarde voldaan, omdat er vooraf een prijs wordt betaald voor het spelen van het escape spel. Door de betaling verkrijgt men toegang tot deze escape room.

Volgens het van Dale woordenboek is een attractiepark een terrein waarop je attracties kunt bezoeken. Een speeltuin is een omheinde speelplaats met wippen, schommels enz..²⁹ Een siertuin is een tuin waar (sier)planten groeien. Het doel van het aanplanten en verzorgen van sierplanten is de esthetische waarde van de tuin te verhogen en de bezoekers ervan te laten genieten.³⁰

In de situatie van de escaperoom is geen sprake van het verlenen van toegang tot een attractiepark of een speel- of siertuin. Resteert voor de beoordeling of het lage btw-tarief van post b.14 van toepassing is de vraag of er sprake is van een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening.

4.5 Deelconclusie

Het 'toegang verlenen tot' wordt omschreven als diensten die in ruil voor een ticket of tegen betaling toegang tot een evenement verlenen. Er moet sprake zijn van een zekere drempel dan wel toegangspoort die zorgt voor entreeverlening. Er mag geen sprake zijn van 'gelegenheid geven tot'.

Aan deze invullingen van het begrip 'toegang verlenen' wordt bij Escape Room BV voldaan. Er is een receptie c.q. ontvangstbalie waar de bezoeker zich moet melden. Men dient vooraf te betalen voor het spelen van het escape spel. Na uitleg van het spel en het vertellen van het verhaal in de ontvangstruimte krijgt men toegang tot de escape room.

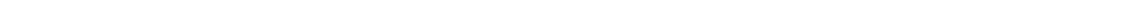
In de situatie van de escaperoom is geen sprake van het verlenen van toegang tot een attractiepark of een speel- of siertuin. Resteert voor de beoordeling of het lage btw-tarief van post b 14 van toepassing is de vraag of er sprake is van het verlenen van toegang tot een

²⁸ Noot op arrest skihal HR 10 augustus 2001, nr. 36.741, NTFR 2001/1180, auteur M.E. van Hilten

²⁹ <http://www.vandale.nl>

³⁰ <https://nl.wikipedia.org/wiki/Siertuin>

primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening. Dit wordt in het volgende hoofdstuk onderzocht.

5 Primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening

5.0 Inleiding

In het vorige hoofdstuk werd het eerste criteria ‘toegang verlenen tot’ onderzocht en aan dit criteria wordt bij het verlenen van toegang tot de escape room voldaan. Of er bij het verlenen van toegang tot de escape room sprake is van een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening en of de voorziening gebruikt wordt voor vermaak en dagrecreatie wordt in dit hoofdstuk onderzocht.

5.1 Primair en permanent

Onderdeel ‘g’ van Tabel I post b.14 is in 1998 ingevoerd. Bij het invoeren van post b.14 Tabel I onderdeel ‘g’ wordt in het algemene deel van de Memorie van Toelichting³¹ uitgelegd waarom het verlaagde tarief wordt ingevoerd op het verlenen van toegang tot attractieparken, speel- en siertuinen en dergelijke dagrecreatievoorzieningen. Hierin staat dat:

“De overheveling van attractieparken naar het verlaagde Btw-tarief is vooral gewenst vanwege gelijke concurrentieverhoudingen, in binnen- en buitenland. Het verlaagde tarief was reeds van toepassing op bijvoorbeeld dierentuinen, musea en kermisattracties. Daarnaast wordt door concurrerende landen (België en Frankrijk) al een verlaagd tarief toegepast op attractieparken. De maatregel is op grond van de tariefbepalingen van de zogenoemde Zesde btw-richtlijn toegestaan. Op grond van bijlage H bij die richtlijn, die limitatief opsomt op welke goederen en diensten de lidstaten het verlaagde Btw-tarief kunnen toepassen, is de toepassing van het verlaagde Btw-tarief toegestaan op het verlenen van toegang tot shows, schouwburgen, circussen, kermissen, amusementsparken, concerten, musea, dierentuinen, bioscopen, tentoonstellingen en soortgelijke culturele evenementen en voorzieningen. Verder in de Toelichting bij artikel VI, onderdeel A.2 (pagina 26) wordt uitleg gegeven wanneer voldaan is aan de voorwaarden voor toepassing van dit verlaagde tarief.”

Naast de voorwaarden wanneer wordt voldaan aan de toepassing van het verlaagde tarief staat in de toelichting in artikel VI, onderdeel A.2 ook nog een grond waarop het kabinet dit voorstel baseert om onderdeel ‘g’ aan Tabel I post b.14 toe te voegen. Deze grond is dat attractieparken bijna de enige categorie is op het terrein van vrijetijdsbesteding en toeristische prestaties, waarop in Nederland tot op heden niet het verlaagde Btw-tarief wordt toegepast.

In dit onderdeel valt verder te lezen dat de definitie in het nieuwe onderdeel ‘g’ zodanig is opgezet dat niet alleen de grote bekende Nederlandse attractieparken daaronder vallen, maar ook speeltuinen die niet onder een Btw-vrijstelling vallen, siertuinen en de vele andere kleine attractieparken en dergelijke in grote verscheidenheid voorkomende dagrecreatievoorzieningen. Hieruit blijkt dat de definitie van het begrip attractieparken ruim is bedoeld. Wel geldt dat de recreatieve doelstelling centraal dient te staan.

In deze Memorie van Toelichting worden tevens de begrippen primair en permanent toegelicht. Als eerste wordt aangegeven dat de definitie zijn beperkingen kent door het woord ‘primair’, met de volgende woorden:

³¹ Memorie van Toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 688, nr. 3

“Door opname van het woord 'primair' wordt aangegeven dat de recreatieve doelstelling centraal behoort te staan. Als de recreatieve doelstelling ondergeschikt is aan andere doelstellingen en/of in combinatie daarmee wordt gehanteerd, zoals bijvoorbeeld bij verkoop bevorderende evenementen, kan het verlaagde tarief geen toepassing vinden. Zo valt het verlenen van toegang tot beurzen, tentoonstellingen en dergelijke niet onder het verlaagde Btw-tarief.”

Het begrip permanent wordt als volgt uitgelegd:

“Het begrip permanent beoogt eenmalige evenementen en exposities, alsmede jaarlijks terugkerende evenementen en dergelijke die van korte duur zijn, van het verlaagde tarief uit te sluiten. Aan het begrip permanent wordt voldaan als de dagrecreatie-accommodaties, die voor het overige aan de definitie voldoen, gedurende minimaal twee maanden jaarlijks aaneensluitend, afgezien van incidentele en wekelijkse dagsluitingen, geopend moeten zijn.”

5.1.1 Jurisprudentie

In het arrest van de werkende vuurtoren³² geeft het Hof een uitleg over het begrip primaire functie. De primaire functie is belangrijk om te kunnen beoordelen of de voorziening als attractie kan kwalificeren.

Werkende vuurtoren

Hof Leeuwarden heeft in 2000 beslist dat een werkende vuurtoren geen museum of pretpark is. In deze zaak bestaan de activiteiten van belanghebbende uit het tegen betaling toegang verlenen tot een vuurtoren, de verkoop van souvenirs en postzegels en het tegen vergoeding gebruik laten maken van een in de vuurtoren aanwezige verrekijker. Belanghebbende is van mening dat het verlaagde tarief van toepassing is. Primair stelt belanghebbende dat sprake is van het toegang verlenen tot openbare musea of verzamelingen, en subsidiair dat sprake is van het toegang verlenen tot een attractiepark dan wel voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen. Hierin beslist het Hof dat de kwalificatie pretpark niet op zijn plaats is omdat het hier gaat om een nog werkzame vuurtoren die tot taak heeft te dienen als baken ten behoeve van de veiligheid van de zeevaart, welke primaire functie eraan in de weg staat de vuurtoren geheel tot publieksattractie om te bouwen.

Door opname van het woord "primair" wordt aangegeven dat de recreatieve doelstelling centraal behoort te staan. Als de recreatieve doelstelling ondergeschikt is aan andere doelstellingen kan het verlaagde tarief geen toepassing vinden.

Ook de Staatssecretaris heeft de begrippen primair en permanent toegelicht in de toelichting van Tabel I.

5.1.2 Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB 2014/123M

In de Toelichting Tabel I, post b.14, onderdeel 8 zijn praktische aanwijzingen gegeven voor de toepassing van het verlaagde tarief voor het verlenen van toegang tot voorzieningen die primair en permanent zijn ingericht voor vermaak en dagrecreatie. In paragraaf 8.6 wordt een uitleg gegeven van de begrippen permanent en primair. De begrippen worden als volgt omschreven:

³² Hof Leeuwarden 16 oktober 2000, nr. 98/01197, NTFR 2000/1712

“Een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening is een terrein of gebouw met voorzieningen die zijn gericht op vermaak en recreatie, waarbij niet vooraf is bepaald dat men er slechts een beperkte tijdsduur kan of mag vertoeven (hierna aan te duiden als recreatieve inrichting).

Eenmalige of jaarlijks terugkerende evenementen en exposities die gedurende een beperkte tijdsduur plaatsvinden voldoen niet aan het vereiste dat de voorziening permanent moet zijn ingericht en vallen daardoor niet onder de post. De voorziening moet gedurende minimaal twee maanden jaarlijks aaneensluitend geopend zijn, wil voldaan zijn aan het begrip "permanent".

Om te kunnen worden aangemerkt als een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening moet sprake zijn van voldoende zelfstandigheid van de voorziening. De achterzaal van een café waar permanent oud Hollandse spellen staan opgesteld is niet aan te merken als een dergelijke voorziening.”

Samenvattend blijkt dat de primaire functie van het terrein of gebouw belangrijk is om te kunnen beoordelen of de voorziening als attractie kan kwalificeren. Het moet primair gericht zijn op dagrecreatie en vermaak en er moet sprake zijn van voldoende zelfstandigheid van de voorziening.

Het begrip permanent heeft betrekking op de recreatieve voorziening, omdat er in deze paragraaf immers een uitleg wordt gegeven wat een permanente voorziening is. Ook blijkt hieruit dat om aan het begrip permanent te kunnen voldoen, volgens de staatssecretaris vooraf niet mag zijn bepaald dat men er slechts een beperkte tijdsduur kan of mag vertoeven. Er is geen sprake van een beperkte tijdsduur als de dagrecreatie-accommodaties gedurende minimaal twee maanden jaarlijks aaneensluitend, afgezien van incidentele en wekelijkse dagsluitingen, geopend zijn.

Naast de vereiste dat de voorziening primair en permanent moet zijn, gelden nog andere criteria om te kunnen voldoen aan de tabelpost b.14 onderdeel 'g'.

5.2 Voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening

Het begrip “voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening” bestaat uit 2 vereisten. De eerste vereiste is dat het een ingerichte voorziening moet zijn. De tweede vereiste is dat het moet gaan om vermaak en dagrecreatie. In de toelichting bij artikel VI, onderdeel A.2³³ wordt het begrip ingerichte voorzieningen omschreven en wel als volgt:

“Hoewel het speciale karakter van voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen veelal ontstaat door een combinatie van voorzieningen, is het ook mogelijk dat een voorziening uit één hoofdvoorziening bestaat. De gehanteerde definitie sluit dat niet uit, zodat bijvoorbeeld Madurodam of de Keukenhof, die specifiek op één thema zijn gericht, ook daaronder vallen.

De tweede vereiste is vermaak en dagrecreatie. De definitie van dagrecreatie volgens encyclo³⁴ zijn alle vormen van vrijetijdsbesteding, alle activiteiten die kunnen worden gedaan naast de dagelijkse verplichtingen als werken, huishouden, financiën en zorg voor anderen. Recreëren doet men voor ontspanning en vermaak. (...).

³³ Memorie van Toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 688, nr. 3

³⁴ <http://www.encyclo.nl/lokaal/10948>

De definitie van dagrecreatie of dagtoerisme volgens Wikipedia³⁵ is:

“een vorm van recreatie die niet langer duurt dan een dag. Er is dus geen sprake van overnachting. Personen die deze vorm van recreatie bedrijven worden dagjesmensen genoemd. Zij zijn toerist voor een dag. Bekende vormen van dagtoerisme zijn: Het bezoeken van een attractiepark, recreatiegebied, of museum, een rondrit maken met de auto of de fiets, wadlopen, of het lopen van een etappe van een lange afstandswandelpad.”

Een andere definitie die op internet³⁶ te vinden is dat dagrecreatie, recreatie is van meer dan 2 uren, zonder overnachting elders.

In het Van Dale grote woordenboek van de Nederlandse taal is de definitie van vermaak amusement, genoegen, ontspanning, plezier.

In de toelichting bij artikel VI, onderdeel A.2³⁷ wordt het begrip vermaak en dagrecreatie omschreven als:

“(…) Wel zijn naast tuinen ook grote parken, zoals bijvoorbeeld het Nationale Park de Hoge Veluwe, waarbij bij het bezoek het dagrecreatieve aspect, het verpozen en bewonderen, de boventoon voert, onder de definitie te rangschikken.”

In de loop van de tijd ontstaan er steeds nieuwe vrijetijdsbestedingen of vermakelijkheidsdiensten. Het begrip vermaak en dagrecreatie is voor velerlei uitleg vatbaar. In jurisprudentie wordt uitgelegd wat onder het begrip vermaak en dagrecreatie wordt verstaan.

5.2.1 Jurisprudentie

In het navolgende arrest staat de plaats van dienst centraal. De hoofdregel is dat de plaats van dienst wordt aangemerkt de plaats waar de dienstverrichter de zetel van zijn bedrijfsuitoefening of een vaste inrichting heeft gevestigd van waaruit hij de dienst verricht. Een uitzondering op de hoofdregel zijn vermakelijkheidsdiensten. De plaats van dienst is dan daar waar die dienst materieel wordt verricht. In het navolgende arrest wordt het begrip ‘vermakelijkheidsdienst’ beschreven.

RAL

In het arrest HvJ 12 mei 2005; C-452/03³⁸ (RAL) wordt bepaald hoe de dienst, die erin bestaat, het publiek de gelegenheid te geven om tegen betaling speelautomaten te gebruiken die staan opgesteld in speelzalen op het grondgebied van een lidstaat, moet worden beschouwd.

In ro 32 wordt in het kader van de veranderde tijdsgeest met het oog op (dag)recreatie en vermaak uitgelegd wat het HvJ onder een vermakelijkheidsdienst verstaat. Deze rechtsoverweging luidt:

“Vermakelijkheidsactiviteiten of soortgelijke activiteiten in de zin van artikel 9, lid 2, sub c, eerste streepje, van de Zesde richtlijn vereisen niet dat de dienstverrichter een

³⁵ <http://nl.wikipedia.org/wiki/Dagrecreatie>

³⁶ <http://www.travecademy.nl/extratools/woordenboek/item.php?id=628>

³⁷ Memorie van Toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 688, nr. 3

³⁸ HvJ 12 mei 2005; C-452/03; V-N 2005/32.26

artistieke dienst verricht. Een activiteit - daaronder begrepen het ter beschikking stellen van automaten - waarmee de dienstverrichter in hoofdzaak het vermaak van zijn clientèle nastreeft, vormt immers een vermakelijkheidsactiviteit of soortgelijke activiteit in de zin van deze bepaling.”

Een ander wezenlijk element van vermaak wordt in ro 31 uitgelegd. Deze luidt:

“In casu is het hoofddoel van de activiteit waarop de verwijzingsbeslissing betrekking heeft, het vermaken van de gebruikers van speelautomaten en niet het hun verschaffen van geldelijke winst. Zoals overigens ook de advocaat-generaal in punt 29 van zijn conclusie heeft opgemerkt, vormt de ongewisheid of er geld zal worden gewonnen juist een wezenlijk element van het vermaak dat de gebruikers van speelautomaten zoeken

Hieruit blijkt dat voor het begrip vermaak voldoende is dat de dienstverrichter in hoofdzaak het vermaak van zijn klanten nastreeft. De aanbieder van de escape room geeft de klanten de gelegenheid voor het spelen van een spel, waarbij de spanning en ongewisheid of men de ruimte binnen 60 minuten kan verlaten, een wezenlijk element van vermaak is. De aanbieder van de escape room streeft hiermee in hoofdzaak het vermaak van zijn klanten na.

Midgetgolfbanen³⁹ en indoorskicomplex⁴⁰

Deze arresten zijn besproken in hoofdstuk 4 voor uitleg van het begrip toegang verlenen tot. In deze uitspraken wordt ook uitgelegd wat wordt verstaan onder het begrip vermaak. De recreatieve activiteit bestaat uit het met anderen spelen van een spel of samen skiën. Er is sprake van vermaak als het hoofddoel van de consument is om zich te vermaken. Het sportieve element is een bijkomend doel .

Uit deze arresten kan tevens worden geconcludeerd dat de tijdsduur voor het spelen van midgetgolf of het gebruik maken van de skibaan de tabelpost niet in de weg staat. Het spelen van het golfspel vergt anderhalf tot twee uur per baan. Bij het indoorskicomplex worden tegen betaling toegangsbewijzen verstrekt voor het verblijf op de skipistes voor één of meer uren. In de regel wordt een uurtarief betaald. Bij overschrijding van de afgesproken tijdsduur, hetgeen wordt toegestaan en ook geregeld voorkomt, betaalt de bezoeker achteraf de langere duur van het verblijf in de skihal. Gemiddeld besteedt een bezoeker ongeveer f 60 en verblijft hij 1,5 - 2 uur op de skipistes en 3,5 - 4 uur op het skicomplex. In beide arresten is geoordeeld dat het voorzieningen zijn waarbij het gehele jaar door de aspecten van vermaak en dagrecreatie voorop staan.

Hieruit kan worden geconcludeerd dat voor het begrip vermaak en dagrecreatie de tijdsduur van de dienst niet van belang is.

Uit bovenstaande blijkt tevens dat de definitie van tabelpost b.14 onderdeel ‘g’ zeer ruim is. Dit was volgens de Kamerstukken vergaderjaar 1997-1998, 25 688, nr. 3 ook de bedoeling.

In het volgende arrest wordt de primaire functie van de voorziening door de HR anders beoordeeld dan door het Hof van Amsterdam. De uitspraak van het Hof Amsterdam is echter wel van belang, omdat in deze uitspraak een ruime uitleg wordt gegeven van het begrip recreatie. Het begrip recreatie is niet achterhaald door deze uitspraak van het HvJ.

³⁹ HR 14 juni 2000, nr. 35.414, NTFR 2000/893

⁴⁰ HR 10 augustus 2001, nr. 36.741, NTFR 2001/1180

Voetbalstadion

In de uitspraak van Hof Amsterdam 16 december 2010, nrs. 09/00040 en 09/00041⁴¹ was de vraag aan de orde of rondleidingen in een voetbalstadion onder post b.14 onderdeel 'g' kunnen vallen. Het Hof overwoog dat uit de parlementaire geschiedenis blijkt dat de definitie van het begrip attractieparken ruim is bedoeld, waarbij wel geldt dat de recreatieve doelstelling centraal dient te staan. De wetgever heeft om hem moverende redenen separate onderdelen in post b.14 opgenomen, maar dat laat onverlet dat deze post is gericht op het onder het verlaagde tarief brengen van een aantal diensten die zijn gericht op diverse vormen van amusement (ro 6.9). Gelet in het bijzonder op het ruime toepassingsgebied van de post en op de omstandigheid dat alle activiteiten in het stadion zijn gericht op recreatie c.q. vermaak in de ruimste zin van het woord, oordeelt het hof dat het stadion kan worden aangemerkt als een primair voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening. Het Hof oordeelt in ro 6.11:

"(..) het begrip recreatie een ruim begrip is dat in de samenleving heel divers wordt ervaren. Het Hof acht boven twijfel verheven dat bij een tour door het stadion het recreatieve aspect vooropstaat. Het feit dat de tour slechts een deel van een dag duurt, brengt niet mee dat geen sprake is van vermaak of dagrecreatie."

De tour door het stadion duurde ongeveer 1 uur. Hieruit kan worden geconcludeerd dat voor het begrip vermaak en dagrecreatie de tijdsduur geen rol speelt. Later heeft de Hoge Raad⁴² de beslissing van het Hof vernietigd omdat met 'andere dergelijke primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen' enkel voorzieningen zijn bedoeld die wat inrichting betreft op één lijn kunnen worden gesteld met attractieparken dan wel speel- en siertuinen. Het stadioncomplex is volgens de HR primair en permanent gericht op het houden van sportwedstrijden en muziekuitvoeringen.

Hieruit kan geconcludeerd worden dat de primaire functie dus doorslaggevend is om aangemerkt te kunnen worden als een primair voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening. De tijdsduur speelt geen rol voor het begrip vermaak en dagrecreatie. Dit blijkt ook uit het volgende arrest.

Forellenvijver

Hof Arnhem⁴³ heeft geoordeeld dat prestaties van een exploitant van een forellenvijver onderworpen zijn aan het verlaagde tarief op grond van Tabel I, post b.14 onderdeel 'g'. Belanghebbende exploiteert een onderneming die een kantine, een aantal forellenvijvers, speeltoestellen voor kinderen, een kikkerpoel en een vlindertuin omvat. Er zijn op het terrein diverse zitbanken aanwezig en er is gelegenheid om te parkeren. Belanghebbende maakt reclame voor haar onderneming (onder meer) via toeristische kanalen. Bezoekers betalen f 15 per dagdeel (is vier uren) om toegang te verkrijgen tot het terrein. Dit bedrag bestaat uit f 3 voor de entree en f 12 voor het gebruik maken van de gelegenheid om zelf vijf daartoe door de ondernemer in de visvijver gedeponeerde forellen te vangen. Het is ook mogelijk alleen de entreprijs van f 3 te betalen. Dan kunnen geen forellen worden gevangen. Volgens het Hof

⁴¹ Hof Amsterdam van 16 december 2010, nrs. 09/00040 en 09/00041; ECLI:NL:GHAMS:2010:BO7291

⁴² HR, 10 augustus 2012, nr. 11/00468; ECLI:NL:HR:2012:BX4042

⁴³ Hof Arnhem 23 oktober 2001, nr. 99/03638, NTFR 2001/1645

heeft bedoelde onderneming als complex het karakter van een voorziening waarbij het gehele jaar door de aspecten van vermaak en dagrecreatie vooropstaan. Het toegang verlenen tot een dergelijke voorziening is onderworpen aan het verlaagde tarief.

Op basis van deze uitspraak kan wederom geconcludeerd worden dat voor het begrip vermaak en dagrecreatie de tijdsduur geen rol speelt.

De Staatssecretaris geeft in het Besluit van 4 september 2014/123M (toelichting tabel I) ook een uitleg aan het begrip vermaak en dagrecreatie.

5.2.2 Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB 2014/123M

In de Toelichting Tabel I, post b.14, onderdeel 8 zijn praktische aanwijzingen gegeven voor de toepassing van het verlaagde tarief voor het verlenen van toegang tot voorzieningen die primair en permanent zijn ingericht voor vermaak en dagrecreatie. In het Besluit⁴⁴ bij post b.14 punt 8.5 wordt het begrip vermaak en dagrecreatie omschreven. De Staatssecretaris stelt bij punt 8.5 van de Toelichting Tabel I post b.14 dat het recreatieve aspect bij de in de post bedoelde voorzieningen voorop staat. Of dat het geval is moet naar spraakgebruik worden beoordeeld. Bij een samenstel van handelingen moet worden beoordeeld wat het kenmerkende element van het samenstel is. Aan het recreatieve aspect moeten andere eventueel aanwezige aspecten van de voorzieningen ondergeschikt zijn.

Daarnaast wordt bij punt 8.6.1. nog uitleg gegeven over arrangementen van recreatieve activiteiten. Hierin wordt gesteld dat als bedrijven op eigen locatie een verscheidenheid aan activiteiten aanbieden, meestal in de vorm van een arrangement, het verlaagde tarief op grond van tabelpost b.14 onderdeel 'g' kan worden toegepast ook al bevat het arrangement een aantal activiteiten die sportieve elementen bevatten. Het sportieve element is hier dan ondergeschikt aan het recreatieve aspect.

Uit bovenstaande kun je concluderen dat vermaak en dagrecreatie naar spraakgebruik dient te worden beoordeeld. Het samen spelen van een spel(len) kan gezien worden als vermaak en dagrecreatie.

5.3 Deelconclusie

In dit hoofdstuk zijn de 2 overige criteria onderzocht, te weten:

1. een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening;
2. vermaak en dagrecreatie.

Om te kunnen spreken van een primair en permanent (...) ingerichte voorziening is het noodzakelijk dat er sprake is van:

1. **een terrein of gebouw met voorzieningen**. Uit jurisprudentie (zie paragraaf 5.1.1) blijkt dat 'andere dergelijke primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen' enkel voorzieningen zijn bedoeld die wat inrichting betreft op één lijn kunnen worden gesteld met attractieparken dan wel speel- en siertuinen. De primaire functie van het terrein of gebouw is belangrijk om te kunnen beoordelen of de voorziening als attractie kan kwalificeren. Het moet primair en permanent gericht zijn op

⁴⁴ Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB 2014/123M

dagrecreatie en vermaak. De definitie van het begrip attractieparken is ruim bedoeld. Meestal ontstaat het voor vermaak (..) ingerichte voorzieningen door een combinatie van voorzieningen. Echter is het ook mogelijk dat een voorziening, die specifiek op een thema is gericht, ook daaronder valt. Deze uitleg komt overeen met de Toelichting die de staatssecretaris geeft in de toelichting van Tabel I.

2. **waarbij niet vooraf is bepaald dat men er slechts een beperkte tijdsduur kan of mag vertoeven.** Uit jurisprudentie (zie paragraaf 5.2.1) kan worden geconcludeerd dat voor het begrip vermaak en dagrecreatie de tijdsduur geen rol speelt. De beperkte tijdsduur uit het Memorie van Toelichting en het Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB 2014/123M heeft betrekking op de uitleg van het begrip permanente inrichting en niet op de tijdsduur van de dienst in de permanente inrichting. De permanente inrichting moet minimaal twee maanden jaarlijks aaneensluitend geopend zijn. Er is geen verschil in uitleg over het begrip permanent in jurisprudentie en in de toelichting van tabel I.
3. **gericht op vermaak en dagrecreatie.** Het moet dus gaan om een vermakelijkheidsactiviteit waarbij, zoals blijkt uit de Memorie van Toelichting (zie paragraaf 5.1), het recreatieve doel voorop staat.⁴⁵ Deze definitie moet je ruim zien en moet worden beoordeeld naar het spraakgebruik.⁴⁶ Voldoende is dat de dienstverrichter in hoofdzaak het vermaak van zijn klanten nastreeft. Het begrip recreatie moet niet restrictief worden uitgelegd. Het is een tamelijk ruime toepassing. In het arrest RAL staat de ongewisheid of er iets kan worden gewonnen gelijk aan vermaak. De ongewisheid is dus een wezenlijk element van vermaak.

In Artikel VI, onderdeel A.2 van de Memorie van Toelichting staan de volgende woorden 'die voor het overige aan de definitie voldoen'. Hieruit trek ik de conclusie dat de criteria van 'een primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening' cumulatieve vereisten zijn.

⁴⁵ Memorie van Toelichting, Tweede Kamer, vergaderjaar 1997-1998, 25 688, nr. 3, p.26

⁴⁶ Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB 2014/123M

6 Neutraliteitsbeginsel

6.0 Inleiding

In deze scriptie is er een geschil of bij het verlenen van toegang tot de escape room het normale of het verlaagde Btw-tarief moet worden toegepast. Naast de vraag of op het verlenen van toegang tot de escape room tabelpost b.14 onderdeel 'g' kan worden toegepast, speelt ook een ander aspect een belangrijke rol, de fiscale neutraliteit. In paragraaf 6.1 en 6.2 wordt beschreven wat de fiscale neutraliteit inhoudt en hoe dit zijn uitwerking heeft op de casus van Escape Room BV. In paragraaf 6.3 neem ik een subsidiair standpunt in met betrekking tot het te hanteren btw-tarief voor het verlenen van toegang tot de escape room.

6.1 Fiscale neutraliteit

Een van de grondslagen van het gemeenschappelijk Btw-stelsel is dat het moet bijdragen aan de totstandkoming van de gemeenschappelijke markt in de Europese Unie.⁴⁷ Het Btw-stelsel zal moeten leiden tot belastingneutraliteit, het zogenaamde neutraliteitsbeginsel. De heffing van btw mag volgens het neutraliteitsbeginsel geen invloed hebben op de concurrentieverhoudingen tussen ondernemers. Het moet voor de belastingdruk niet uitmaken van wie de consument een goed koopt of een dienst betreft. Neutraliteit houdt ook in dat binnen elk land op soortgelijke goederen en soortgelijke diensten dezelfde belastingdruk rust (interne neutraliteit).⁴⁸

6.2 Jurisprudentie

Uit het arrest HvJ 6 mei 2010, zaak C-094/09 (Commissie/Frankrijk)⁴⁹ ro 28 en 29 blijkt dat een lidstaat de mogelijkheid heeft om de toepassing van het verlaagde Btw-tarief te beperken tot concrete en specifieke aspecten van deze categorie, mits hij het aan het gemeenschappelijke btw-stelsel inherente beginsel van fiscale neutraliteit eerbiedigt.

Het HvJ heeft in vele uitspraken (SKF, Turn- en Sportunion Waldburg, Kingcrest Associates en Montecelle)⁵⁰ bepaald dat prestaties die elkaar concurreren dan wel vergelijkbaar zijn, ook daadwerkelijk gelijk moeten worden behandeld. Het HvJ overwoog in deze uitspraken dat:

“het beginsel van fiscale neutraliteit, dat een grondbeginsel is van het gemeenschappelijke btw-stelsel, zich ertegen verzet dat soortgelijke diensten, die dus met elkaar concurreren, uit het oogpunt van de btw verschillend worden behandeld.”

Op deze wijze verbindt het HvJ het neutraliteitsbeginsel met het gelijkheidsbeginsel; vergelijkbare situaties dienen niet verschillend te worden behandeld.

Rank Group

The Rank Group vertegenwoordigt een btw-groep van ondernemingen die in het Verenigd Koninkrijk bingoclubs en casino's exploiteert waarin onder meer bingo gespeeld op automaten met uitkering van contant geld (mc-bingo) en gokautomaten ter beschikking van het publiek worden gesteld. Zij stellen beroepen in ter zake van de afgedragen btw. Deze beroepen waren in hoofdzaak gebaseerd op het argument dat verschillende typen mc-bingo en gokautomaten onder de btw-regeling verschillend werden behandeld ofschoon zij vanuit het oogpunt van de

⁴⁷ Mr. Dr. M.M.W.D. Merkkx, De woon- en vestigingsplaats in de btw, Deventer: Kluwer 2011, p.31

⁴⁸ Cursus Belastingrecht Omzetbelasting studenteneditie 2014-2015, Deventer, pagina 7

⁴⁹ HvJ 6 mei 2010, zaak C-094/09 (Commissie/Frankrijk), NTFR 2010/1208.

⁵⁰ BTW-bulletin 2015/67, afl. 9 – september 2015; E-book: een ongelijke strijd in btw-tarifiering of niet?; mr. R. Vos en mr. R. Jeronimus; p.7

consument vergelijkbaar of identiek waren, zodat het in strijd was met het beginsel van fiscale neutraliteit om sommige typen mc-bingo en gokautomaten aan btw te onderwerpen.⁵¹

In dit arrest wordt soortgelijk uitgelegd als gelijksoortig of als van gelijke kwaliteit. Dit moet voornamelijk worden bepaald uit het oogpunt van de gemiddelde consument, zodat kan worden vastgesteld of deze goederen of diensten voldoen aan dezelfde behoeften van deze consument, waarbij kunstmatig onderscheiden op basis van onbeduidende verschillen moeten worden vermeden. Om van schending te kunnen spreken hoeft volgens het HvJ EU niet tevens te worden aangetoond dat daadwerkelijk sprake is van mededinging tussen de betrokken diensten of verstoring van de mededinging wegens dat verschil in behandeling. Verder hoeft volgens het HvJ EU in de beschouwing niet te worden betrokken dat die twee spelen tot verschillende vergunning categorieën behoren en aan verschillende regelgeving op het gebied van beheersing en regulering zijn onderworpen.

RPO

In het arrest van HvJ 7 maart 2017; C-390/15 (RPO)⁵² is de Poolse ombudsman Rzecznik Praw Obywatelskich van mening dat het toepassen van verschillende btw-tarieven op de levering van digitale boeken op een fysieke drager en de levering van digitale boeken langs elektronische weg in strijd is met het beginsel van fiscale gelijkheid. De RPO verzoekt daarom om toetsing van de grondwettigheid van de Poolse bepalingen inzake het verlaagde btw-tarief voor publicaties die op een fysieke drager beschikbaar worden gesteld. De Poolse rechter heeft prejudiciële vragen in deze zaak gesteld. Het Hof van Justitie EU oordeelt dat het bij de levering van digitale boeken op een fysieke drager en de levering van digitale boeken langs elektronische weg om vergelijkbare situaties gaat. Het verschil in behandeling is echter geoorloofd aangezien het gaat om een onderdeel van een bijzondere btw-regeling voor de elektronische handel.⁵³ Voor dergelijke elektronische diensten geldt immers onverkort de Europeesrechtelijke regel dat deze diensten expliciet zijn uitgesloten van het verlaagde btw-tarief.

Oxycure Belgium

In het arrest van 9 maart 2017; C-573/15 (Oxycure Belgium NV)⁵⁴ wordt door het Hof van beroep te Luik de prejudiciële vraag gesteld of een lidstaat, gelet op het beginsel van fiscale neutraliteit, op de verkoop en/of de verhuur van zuurstofconcentratoren het normale tarief van de belasting over de toegevoegde waarde (btw) van 21 % mag toepassen, terwijl hij op de verkoop van flessen medische zuurstof (onderdeel van de concentrator) een verlaagd tarief van 6 % toepast? A-G HvJ EU Mengozzi concludeert dat het niet in strijd met het EU-recht is dat België het verlaagde btw-tarief niet toepast op de levering en/of de verhuur van zuurstofconcentratoren. Deze apparaten zijn namelijk noch farmaceutische producten noch bestemd voor uitsluitend gebruik door gehandicapten. Met andere woorden, de werkingssfeer van een verlaagd tarief kan alleen op grond van dat beginsel worden uitgebreid indien sprake is van een ondubbelzinnige bepaling. Punt 4 van bijlage III bij de btw-richtlijn sluit medische hulpmiddelen en apparaten die niet uitsluitend door gehandicapten worden gebruikt, evenwel ondubbelzinnig uit van het verlaagde btw-tarief.

⁵¹ HvJ EU 10 november 2011 The Rank Group, zaak C-259/10, ECLI:EU:C:2011:719

⁵² HvJ EG 7 maart 2017; C-390/15 (RPO); ECLI:EU:C:2017:174

⁵³ V-N Vandaag 2017/519

⁵⁴ HvJ EG 9 maart 2017; C-573/15 (Oxycure); ECLI:EU:C:2017:189

Samenvattend blijkt dat uit bovenstaande jurisprudentie kan worden afgeleid dat vergelijkbare prestaties niet verschillend behandeld mogen worden, tenzij een prestatie op basis van de Btw-richtlijn expliciet is uitgesloten van het verlaagde tarief. Of er sprake is van een vergelijkbare prestatie moet bezien worden vanuit het gezichtspunt van de gemiddelde consument. Het verlenen van toegang tot de escape room is naar mijn mening soortgelijk of gelijk aan bijvoorbeeld het kopen van een kaartje van een kermisattractie of met het kopen van een bioscoopkaartje. De consument koopt in al deze gevallen een kaartje voor toegang tot vermaak of vertier voor een bepaalde tijdsduur. Vanuit het oogpunt van de gemiddelde consument is er sprake van een vorm van vrijetijdsbesteding.

Naast de fiscale neutraliteit speelt ook de onjuiste implementatie van tabelpost b.15 reizende inrichtingen voor vermaak op kermissen in de wet OB een rol bij de tariefbepaling van toegang verlenen tot de escape room (zie paragraaf 3.6.1).

6.3 Kermissen

Kermisattracties zijn belast tegen het verlaagde Btw-tarief op grond van tabel I post b.15. Post b.15 luidt:

“de diensten van exploitanten van reizende inrichtingen voor vermaak op kermissen”.

Het verlaagde tarief voor kermisattracties vormt onderdeel van de toepassing van het verlaagde tarief voor diensten op het gebied van vermaak en ontspanning. In dit verband valt met name te denken aan de diensten die in post b.14 zijn opgenomen.

In hoofdstuk 3 is het verlenen van toegang tot de escape room uitgesloten van post b.15 omdat bij het verlenen van toegang tot de escape room geen sprake is van een reizende inrichting. Nederland heeft deze post geïmplementeerd vanuit Bijlage III onderdeel 7 van de Btw-richtlijn. Dit onderdeel luidt:

*“het verlenen van toegang tot shows, schouwburgen, circussen, kermissen, amusementsparken, concerten, musea, dierentuinen, bioscopen, tentoonstellingen en soortgelijke culturele evenementen en voorzieningen”.*⁵⁵

Heeft Nederland Bijlage III onderdeel 7 van de Btw-richtlijn wel juist geïmplementeerd? Bij de implementatie van de Btw-richtlijn heeft de Nederlandse wetgever er kennelijk voor gekozen om de toepassing van het verlaagde tarief te beperken door in Tabel I, post b.15 bij de Wet OB het verlaagde tarief van toepassing te verklaren op de diensten van exploitanten van reizende inrichtingen voor vermaak op kermissen. Het element 'reizende inrichtingen' is nadrukkelijk niet terug te vinden in de Btw-richtlijn, waar de toepassing van het verlaagde tarief in een en dezelfde bepaling wordt opgenomen als de toepassing van het verlaagde tarief voor amusementsparken. Onderdeel 7 laat geen ruimte voor een inperking van de Nederlandse wetgever tot het slechts van toepassing verklaren van het verlaagde tarief op diensten van exploitanten van reizende inrichtingen voor vermaak op kermissen.

Volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie verzet het beginsel van fiscale neutraliteit zich ertegen dat soortgelijke goederen of diensten, die dus met elkaar concurreren, voor de

⁵⁵ Bijlage III onderdeel 7 Btw-richtlijn

heffing van btw verschillend worden behandeld.⁵⁶ In het arrest Commissie van Duitsland geeft de Europese Commissie aan dat er een vermoeden van gelijksoortigheid bestaat wanneer het gaat om handelingen binnen een onderdeel van Bijlage III.⁵⁷ De handelingen in onderdeel 7 van deze Bijlage zijn als handelingen inzake recreatie, ontspanning en vrije tijd te beschouwen. Het toepassen van een verlaagd omzetbelastingtarief op slechts enkele specifieke categorieën uit Bijlage III onderdeel 7, waarbij voorts een inperking wordt gemaakt door toevoeging van extra voorwaarden leidt tot concurrentievervalsing.

In de uitspraak van het Hof Amsterdam van 7 maart 2002⁵⁸ oordeelt het Hof in ro 5.6 dat:

“Het Hof is van oordeel dat de enkele omstandigheid dat belanghebbende om haar moverende redenen ervoor heeft gekozen om de vergoeding te berekenen door voor een aantal attracties van haar pretpark een afzonderlijke vergoeding te vragen en niet voor het pretpark als geheel een vergoeding in rekening te brengen - in welk geval naar de mening van de inspecteur het verlaagde tarief wel van toepassing zou zijn - op zichzelf niet aan de toepassing van het onderhavige onderdeel van de tabelpost in de weg staat. Tot het verlenen van toegang in de zin van post b-14 kan naar 's Hofs oordeel mede worden aangemerkt de situatie waarin voor attracties die een integrerend onderdeel vormen van een pretpark dat als geheel een voorziening als bedoeld in post b-14 van de bij de Wet behorende Tabel I is, een afzonderlijke vergoeding wordt berekend. Deze uitleg is naar 's Hofs oordeel niet strijdig met de systematiek van de Wet noch met de tekst of ontstaansgeschiedenis van post b-14, onderdeel g, van de bij de Wet behorende Tabel I. In dit verband merkt het Hof nog op dat invoering van het verlaagde tarief onder meer gewenst werd geacht in verband met gelijke concurrentieverhoudingen met onder meer kermisattracties. De diensten van exploitanten van reizende inrichtingen voor vermaak op kermissen vallen ingevolge post b-15, van de bij de Wet behorende Tabel I eveneens onder het verlaagde tarief. Mede gelet op deze omstandigheid is het Hof van oordeel dat voor de restrictieve uitleg van de inspecteur geen redelijke grond is.”

In de parlementaire geschiedenis is nadrukkelijk opgenomen dat er gestreefd moet worden naar (fiscale) gelijke behandeling van amusementsparken binnen Europa.⁵⁹ Hieruit blijkt dus dat de invoering van tabelpost b.14 onderdeel ‘g’ is ontstaan omdat dit wenselijk was in verband met gelijke concurrentieverhoudingen met onder meer kermisattracties. Daarnaast blijkt dat de tabelpost b.15 niet conform de Europese bepaling is geïmplementeerd in de Wet OB. De voorwaarde ‘reizende inrichtingen’ in de Nederlandse Wet OB is niet in overeenstemming met de Btw-richtlijn. Hiermee komt de tabelpost b.15 binnen het bereik van ‘niet reizende inrichtingen’.

Ik ben dan ook van mening dat de activiteiten van Escape Room BV, zou toepassing van het verlaagde tarief niet slagen op grond van tabelpost b.14 onderdeel ‘g’, subsidiair getoetst kunnen worden aan post b.15 'het verlenen van toegang tot kermissen' zoals bedoeld in Bijlage III onderdeel 7 bij de Btw-richtlijn. Dit is een bepaling die vergelijkbaar is met die van het verlenen van toegang tot amusementsparken.

⁵⁶ HvJ 6 mei 2010, nr. C-94/09 (Commissie van Frankrijk), ro 26; ECLI:EU:C:2010:253

⁵⁷ HvJ 12 mei 2011, nr. C-453/09 (Commissie Duitsland), ro 12; ECLI:EU:C:2011:296

⁵⁸ Hof Amsterdam 7 maart 2002, nr. 01/1384; ECLI:NL:GHAMS:2002:AE0299

⁵⁹ MvT, Kamerstukken II 1997/98, 25 688 nr. 3, p. 26

7 Casusuitwerking en conclusie

7.0 Inleiding

In deze scriptie is er een geschil of bij het verlenen van toegang tot de escape room het normale of het verlaagde Btw-tarief moet worden toegepast. In paragraaf 7.1 wordt de probleemstelling van de casus beantwoord. In paragraaf 7.2 geef ik mijn conclusie. Tot slot wordt de scriptie beëindigd met een aanbeveling.

7.1 Casusuitwerking

In de casus verschillen de ondernemer en de inspecteur van mening of er bij het verlenen van toegang tot de escape room voldaan wordt aan de criteria die gelden voor Tabel I post b.14 onderdeel 'g'. Hiervoor zijn de begrippen die onderdeel zijn van Tabel I post b.14 onderdeel 'g' nader onderzocht.

- **Permanent**

Voor de toepassing van het verlaagde tarief dient sprake te zijn van een recreatieve inrichting alwaar de activiteiten plaatsvinden, waarbij bovendien niet vooraf is bepaald dat **men** er slechts een beperkte tijdsduur kan of mag vertoeven. De locatie van de escaperooms heeft naar oordeel van de ondernemer een permanent karakter; de locatie is namelijk enkel en alleen ingericht om de dienst van Escape Room BV te verlenen. Zoals beschreven in paragraaf 5.1 heeft het begrip 'permanent' daarom enkel betrekking op de locatie van de dienst en niet op de duur van de dienst. Dientengevolge ziet het woord 'men' in de Toelichting op de exploitant. De inspecteur meent dat de staatssecretaris met 'men' juist op de bezoekers van de inrichting doelt. Volgens de inspecteur is de eis dat 'men' er niet slechts beperkte tijdsduur kan of mag vertoeven geen uitleg voor hetgeen dat de voorziening er 'permanent' moet staan. Mijns inziens wordt met het begrip 'men' de bezoekers van de inrichting bedoeld. De uitleg van het woord 'men' is naar mijn mening ook niet relevant omdat met de beperkte tijdsduur de locatie van de dienst wordt bedoeld en niet de duur van de dienst. De permanente recreatieve inrichting, de locatie van de escape room, moet dus gedurende een langere tijd aaneensluitend zijn ingericht om te gebruiken als escape room. Ik onderbouw dit als volgt. In de Memorie van Toelichting bij de implementatie van tabel I post b.14 onderdeel 'g' wordt uitgelegd dat met het begrip permanent wordt beoogd eenmalige evenementen en exposities, alsmede jaarlijks terugkerende evenementen en dergelijke die van korte duur zijn, van het verlaagde tarief uit te sluiten. Aan het begrip permanent wordt voldaan als de dagrecreatie accommodaties gedurende minimaal twee maanden jaarlijks aaneensluitend, afgezien van incidentele en wekelijkse dagsluitingen, geopend moeten zijn. Tevens blijkt uit jurisprudentie (zie paragraaf 5.2.1) dat voor het begrip vermaak en dagrecreatie de tijdsduur van de dienst de tabelpost niet in de weg staat. De tijdsduur heeft dus betrekking op de locatie van de dienst en niet op de duur van de dienst.

De belastingplichtige kan daarnaast een beroep doen op het Besluit van 4 september 2014, nr. BLKB 2014/123M. In dit Besluit wordt bij 8.6 alleen een uitleg gegeven van de begrippen permanent en primair. Er wordt geen uitleg gegeven van de begrippen vermaak en dagrecreatie. Deze begrippen worden uitgelegd in paragraaf 8.5. De beperkte tijdsduur kan dan ook alleen betrekking hebben op het begrip permanent en

niet op het begrip vermaak en dagrecreatie. De permanente inrichting moet minimaal twee maanden jaarlijks aaneensluitend geopend zijn. De escape room is 7 dagen per week geopend gedurende het gehele jaar (een enkele feestdag uitgezonderd).

- **Primair**

Zoals beschreven in paragraaf 5.1 wordt aan het begrip primair voldaan als de recreatieve doelstelling centraal staat. Het hoofddoel van toegang verlenen tot de escape room is het vermaken van de gebruikers door het spelen van een spel in een daarvoor bestemde ruimte. Voor het spelen van het spel staat de recreatieve doelstelling centraal.

- **Voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen**

Zoals beschreven in paragraaf 5.2 betreft de voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening een (grote) ruimte op een daarvoor bestemd terrein of in een daarvoor bestemd gebouw. Hoewel het speciale karakter van voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen veelal ontstaat door een combinatie van voorzieningen, mag het ook uit één hoofd-voorziening bestaan. De escape room bevindt zich in een pand in de binnenstad van Maastricht. Dit gebouw bestaat uit één hoofd-voorziening bestemd voor het spelen van het escape spel.

- **Vermaak en dagrecreatie**

In paragraaf 5.2 wordt vermaak en dagrecreatie omschreven als recreatie en moet dit ruim worden geïnterpreteerd. Het dagrecreatieve aspect wordt omschreven als het verpozen en bewonderen. Voldoende is dat de dienstverrichter in hoofdzaak het vermaak van zijn klanten nastreeft. De recreatieve doelstelling mag niet ondergeschikt zijn aan andere doelstellingen. Voor het aspect recreatie is het van belang hoe de gemiddelde consument de prestatie ervaart. Het begrip recreatie moet niet restrictief worden uitgelegd. Het is een tamelijk ruime toepassing. In het arrest RAL staat de ongewisheid of er iets kan worden gewonnen gelijk aan vermaak. Bij het spelen van het escape spel ligt de aandacht bij het hebben van plezier en de spanning die wordt ervaren bij het oplossen van de raadsels onder tijdsdruk. Vanuit het oogpunt van de gemiddelde consument is er sprake van vermaak en dagrecreatie. Bij de escape room probeer je om binnen 60 minuten uit de kamer te ontsnappen. De ongewisheid of je de escape room binnen de gestelde tijd kunt verlaten kun je hiermee vergelijken. Het spelen van het escape spel is niet ondergeschikt aan andere doelstellingen.

De inspecteur van de Belastingdienst is van mening dat het verlenen van toegang tot de escape room niet voldoet aan de criteria recreatie. Hij is van mening dat de omschrijving van dagrecreatie, recreatie van meer dan 2 uren, zonder overnachting elders is. Omdat het opsluiten van de deelnemers in de escape room één uur is, voldoet dit niet aan de omschrijving van dagrecreatie. Immers, er is geen sprake van recreatie van meer dan twee uren. Bij het onderdeel permanent is geconcludeerd dat de tijdsduur van de dienst de voorwaarde van dagrecreatie niet in de weg staat. Het begrip dagrecreatie is niet eenduidig en niet voor één uitleg vatbaar. Hierdoor kan dus niet zonder meer gezegd worden dat een bepaalde voorziening wel of niet aan de voorwaarden voldoet, zoals bij een meer eenduidig begrip als een 'bioscoop' bijvoorbeeld wel zou kunnen. Daarnaast is het begrip recreatie en vermaak in de afgelopen 20 jaar sterk aan veranderingen onderhevig geweest. Er dient dus in het

achterhoofd te worden gehouden dat de term dagrecreatie aanzienlijk ruimer moet worden opgevat dan in de tijd van de totstandkoming van de onderhavige tabelpost. Daarnaast moet er bij de beoordeling van deze tabelpost rekening worden gehouden met de fiscale neutraliteit.

- **Fiscale neutraliteit**

Zoals opgenomen in hoofdstuk 6 ben ik van mening dat bij het verlenen van toegang tot de escape room sprake is van een vergelijkbare prestatie met het kopen van een kaartje van een kermisattractie of met het kopen van een bioscoopkaartje. De consument koopt een kaartje voor toegang tot vermaak of vertier. Vanuit het oogpunt van de gemiddelde consument is er sprake van een vorm van vrijetijdsbesteding. Uit jurisprudentie blijkt dat vergelijkbare prestaties niet verschillend mogen worden behandeld.

7.2 Conclusie

In mijn optiek stelt de ondernemer van Escape Room BV, op basis van de voorafgaande wetgeving, besluiten en jurisprudentie, terecht dat er op het verlenen van toegang tot de escape room het verlaagde btw-tarief van toepassing is. Aan de voorwaarden van Tabel I post b.14 onderdeel 'g' wordt voldaan. Subsidiar zou de ondernemer nog kunnen stellen dat er bij het verlenen van toegang tot de escape room sprake is van een dienst vergelijkbaar aan Tabel I post b.15 kermissen. Dit is een bepaling die verwant is aan het verlenen van toegang tot amusementsparken (het primaire standpunt). Met dien verstande dat de activiteiten van Escape Room BV, als subsidiair standpunt, ook nog getoetst moeten worden aan het begrip 'kermis'.

7.3 Aanbeveling

Het lage tarief wordt ingezet om bestedingen van consumenten te sturen. Mensen met lage inkomens consumeren een groter deel van hun inkomen en worden dus zwaarder belast. Om dit effect te verzachten, zijn de eerste levensbehoeften onderworpen aan het lage tarief. Een ander bekend argument voor het toepassen van het lage tarief is dat het een middel kan zijn om bepaalde (arbeidsintensieve) sectoren van de economie te bevrijden van beunhazen (wit werken wordt 13% goedkoper) en zo de werkgelegenheid te stimuleren. Onderzoeken hebben uitgewezen dat ondanks de invoering van een verlaagd tarief de omzetbelasting een degressief karakter behoudt.⁶⁰

In de huidige maatschappij veranderen dingen snel. Zo ontstaan er steeds meer nieuwe producten en diensten. Op het moment dat bepaalt moet worden welk btw-tarief van toepassing moet zijn op deze nieuwe goederen en diensten, moeten oude teksten zodanig geïnterpreteerd worden dat deze ook op de levering van nieuwe producten en diensten kunnen worden toegepast.⁶¹ Om tot een rechtvaardige voldoening van omzetbelasting te komen moet er naar mijn mening meer duidelijkheid komen over welke goederen of diensten mogen ressorteren onder het laag getarifeerde btw-tarief. Wordt een fiscale faciliteit niet duidelijk omschreven, dan gaat de praktijk dikwijls met die faciliteit aan de haal, zodat het uiteindelijke resultaat vaak heel anders is dan hetgeen aanvankelijk is beoogd.⁶² Hierdoor ontstaat een stroom aan aanschrijvingen, parlementaire vragen en jurisprudentie.

⁶⁰ WFR 2003/886; "laag Btw-tarief dient vaker van toepassing te zijn"

⁶¹ A. Vroon, NTFR Beschouwingen 2015/13

⁶² Noot in vakstudienieuws V-N 2000/33.26 bij het arrest HR 14 juni 2000, nr. 35.414

Beter zou het zijn om één algemeen tarief omzetbelasting, van bijvoorbeeld 15% (artikel 97, Btw-Richtlijn), in te voeren voor alle belastbare prestaties. De fiscale neutraliteit wordt gewaarborgd doordat de ondernemers, die dezelfde handelingen verrichten, niet verschillend worden behandeld inzake de btw-heffing. Een ander voordeel is dat er geen aanschrijvingen, parlementaire vragen of jurisprudentie met betrekking tot het te hanteren btw-tarieven nodig zijn.

In het artikel 'blauwdruk voor belastinghervorming' bepleiten de auteurs ook de Btw-tarieven te uniformeren en iets te verhogen om de extra opbrengst aan te wenden voor verlaging van de tarieven van de inkomstenbelasting. De auteurs ontwikkelen een blauwdruk voor een robuust belastingstelsel. De auteurs willen langs twee hoofdlijnen de gewenste hervorming tot stand brengen. Enerzijds door de belastingdruk op inkomen voorzichtig en geleidelijk te verschuiven naar verbruik. Anderzijds door het globale fiscale evenwicht tussen de diverse inkomensstromen te herstellen.⁶³ Als deze blauwdruk uitgevoerd wordt, zal de tariefsbepaling geen rol meer spelen.

63 Prof. Dr. Koen Caminda en prof. Dr. Leo Stevens, Blauwdruk voor belastinghervorming, WFR 2017/101 9 mei 2017

8 Literatuurlijst

Afbeeldingen

- <http://exitgames.co.uk/blog/tag/brighton-escape-room/>
- <http://www.dutchcowboys.nl/entertainment/nu-ook-thuis-een-escape-room-met-het-eerste-bordspel>

8.0 Literatuur

- Braun, Van Doesum, Euser, Mobach, Van Norden, Peeters, Cursus Belastingrecht Omzetbelasting studenteneditie 2014-2015, Deventer, Kluwer 2014
- M.E. van Hilten en H.W.M. van Kesteren, Omzetbelasting, Deventer, Kluwer 2010
- Verzameling belastingwetten 2017

8.1 Onderzoeken

- Josta Vaessen, Paper bittere fiscale afdronk, Fontys Hogeschool Eindhoven

8.2 Artikelen

- Prof. Dr. Koen Caminda en prof. De Leo Stevens, Blauwdruk voor belastinghervorming, WFR 2017/101 9 mei 2017
- A. Vroon, NTFR Beschouwingen 2015/13
- Mr. R. Vos en mr. R. Jeronimus; BTW-bulletin 2015/67, afl. 9 – september 2015; E-book: een ongelijke strijd in btw-tarifiering of niet?
- Mr. Dr. M.M.W.D. Merks, De woon- en vestigingsplaats in de btw, Deventer: Kluwer 2011, p.31
- WFR 2003/886; “laag BTW-tarief dient vaker van toepassing te zijn”
- www.telegraaf.nl/binnenland/20763981/___Hoge_Raad_geeft_seksbaas_gelijk___html

8.3 Kamerstukken

- Kamerstukken II 1997-1998, 25 688, nr. 3
- Kamerstukken II 1992-1993, 22 873, nr. 3

8.4 Jurisprudentie

8.4.1 Hof van Justitie EU

- HvJ EG 9 maart 2017; C-573/15 (Oxygure); ECLI:EU:C:2017:189
- HvJ EG 7 maart 2017; C-390/15 (RPO); ECLI:EU:C:2017:174
- HvJ EU 10 november 2011 The Rank Group, zaak C-259/10, ECLI:EU:C:2011:719
- 1 HvJ 12 mei 2011, nr. C-453/09 (Commissie Duitsland), ro 12; ECLI:EU:C:2011:296
- HvJ EU 18 maart 2010, nr. C-003/09, NTFR 2010/850
- HvJ 12 mei 2005; C-452/03; V-N 2005/32.26

8.4.2 Hoge Raad

- HR 10 augustus 2012, nr. 11/00468; ECLI:NL:HR:2012:BX4042
- HR 10 augustus 2001, nr. 36.741, NTFR 2001/1180
- HR 14 juni 2000, nr. 35.414, NTFR 2000/893

8.4.3 Gerechtshof

- Hof Amsterdam 16 december 2010, nrs. 09/00040 en 09/0041; ECLI:NL:GHAMS:2010:BO7291
-

- 1Hof Amsterdam 7 maart 2002, nr. 01/1384; ECLI:NL:GHAMS:2002:AE0299
- Hof Arnhem 23 oktober 2001, nr. 99/03638, NTFR 2001/1645
- Hof Leeuwarden 16 oktober 2000, nr. 98/01197, NTFR 2000/1712

8.4.4 Rechtbank

8.5 Besluiten en Richtlijnen

- Besluit Toelichting Tabel 1 van 4 september 2014, nr. BLKB 2014/123M
- Richtlijn 2006/112/EG van de Raad van 28 november 2006 betreffende het gemeenschappelijke stelsel van belasting over de toegevoegde waarde
- Zesde Richtlijn 77/388/EEG van de Raad van 17 mei 1977 betreffende de harmonisatie van de wetgevingen der Lid- Staten inzake omzetbelasting

8.6 Overige bronnen/internet

- ffd.pleio.nl
 - www.anderetijden.nl
 - www.btwbesluiten.nl
 - www.Belastingdienst.nl
 - www.encyclo.nl
 - www.escaperoomheerenveen.nl
 - www.escaperoomsnederland.nl
 - www.europa-nu.nl
 - www.kluwer.nl; Cursus Belastingrecht OB
 - www.manager.all-escape-rooms.nl
 - www.navigator.nl
 - www.ndfr.nl
 - www.travecademy.nl
 - www.wikipedia.nl
-

Bijlage 1: Forum fiscaal dienstverleners Belastingdienst ⁶⁴

Vragen Omzetbelasting

Escape room en BTW

Twan van de Wiel 28 januari 2016, 20:32

Op websites die escape room als uitje aanbieden worden deze (escape room) activiteiten soms met 6% en soms met 21% BTW aangeboden.

Wat is uw visie?

1028

27 antwoorden

Twan van de Wiel

5 april 2016 16:47

https://ffd.pleio.nl/profile/Redactie_ForumFD is het mogelijk dat u nog een reactie plaatst? We hebben inmiddels met een aantal eigenaren van escape rooms gesproken en de regelgeving is gewoon te onduidelijk en kan anders geïnterpreteerd worden. Gezien het feit dat er steeds meer escape rooms starten is dat niet wenselijk toch? Iedereen kan dit nu wel individueel voorleggen maar dat wordt de Belastingdienst ook niet vrolijk van.

Twan van de Wiel

30 maart 2016 15:17

Bedankt Annemarie, ik ga je advies volgen lijkt me een goed plan. Nogmaals bedankt fijn dat je meedenkt;-)

Annemarie Wernink

30 maart 2016 13:01

Wat vervelend dat het beleid hierover zo ondoorzichtig is en blijft. Ik zou er een brief met verzoek om duidelijkheid aan het Ministerie van Financiën aan wijden als ik jou was. De zaak uitleggen, dat er onduidelijkheid is, dat sommigen 6 en anderen 21 % gebruiken, dat vooroverleg geen uitkomst biedt, dat er geen eenduidig beleid is, lasergamen etc. we. Afijn, dat weet je zelf ook wel.

Om er voor te zorgen dat de brief niet onbeantwoord verdwijnt zou je de vraag door kunnen spelen via een Tweede Kamer Commissie.

Een andere mogelijkheid is de vraag voorleggen aan je eigen regionale accountteam van de Belastingdienst. Dan krijg je ook zeker een serieus antwoord. Maar omdat de vraag landelijk is en niet een individueel geval betreft zou je het misschien beter via het Ministerie kunnen doen. Of beiden.

Twan van de Wiel

30 maart 2016 11:03

Redactie Forum FD we hebben vooroverleg gehad maar we komen daar niet mee uit er komt geen duidelijk antwoord op de vraag hoe dit geïnterpreteerd moet

⁶⁴ <https://ffd.pleio.nl/questions/view/42026842/escape-room-en-btw>

worden en het antwoord is een erg individueel inzicht. Inmiddels hebben we ook contact met een groot aantal andere escape rooms en die willen graag duidelijkheid omdat de indruk is dat er 6% gefactureerd mag worden en het is niet wenselijk dat dit verkeerd geïnterpreteerd zou kunnen worden buiten dat zijn er voldoende redenen waarom wel met 6% gefactureerd zou mogen worden. Hoe kunnen we dit voor meerder escape rooms voorleggen? Paintball en laserschieten worden overigens specifiek benoemd escape rooms worden nog nergens benoemd, gezien het groeiende aantal escape rooms is het ons inziens zeer wenselijk dat daar duidelijkheid over gegeven wordt wanneer 21% van toepassing is en wanneer 6%. Samenvattend waar kunnen we dit in het algemeen voorleggen?

Twan van de Wiel

19 februari 2016 13:20

Bedankt voor uw reactie! We hebben het inmiddels voorgelegd en wachten de reactie af.

Redactie Forum FD

19 februari 2016 12:41

Het is nog niet duidelijk of, en zo ja bij welk feitencomplex, de dienst kan worden gezien als 'het geven van gelegenheid tot sportbeoefening' (tabel I, post b-3) of als 'het toegang verlenen tot voorzieningen voor dagrecreatie' (tabel I, post b-14). Daarom kan er op dit moment nog geen algemeen standpunt inzake escape rooms worden ingenomen. Daarnaast zal bij elke individuele casus ook moeten worden gekeken naar de feiten en omstandigheden. Gezien het specifieke karakter van de vraag is het raadzaam om **vooroverleg** aan te vragen.

Met vriendelijke groet,

Redactie Forum Fiscaal Dienstverleners OB

Twan van de Wiel

4 februari 2016 12:04

Redactie Forum FD bedankt voor uw reactie, gezien het groei-

end aantal escape rooms en de verschillende toepassingen van het BTW tarief lijkt met het toch wenselijk dat er een algemeen standpunt ingenomen wordt met een afkadering van de situatie. Het is nu niet voor iedereen duidelijk wat de regels zijn omtrent de toepassing van het BTW percentage wat kan leiden tot een foutieve toepassing van het BTW percentage.

Redactie Forum FD

4 februari 2016 12:00

Gezien het specifieke karakter van de vraag wordt aangeraden om deze casus via **vooroverleg** aan de competente inspecteur

voor te leggen.

Twan van de Wiel

3 februari 2016 21:11

Bedankt voor je reactie P. Vermeul, ja klopt het is duidelijker als er bijvoorbeeld een sportbond achterstaat. Toch is het ook mogelijk bij andere recreatieve activiteiten.

bpv

3 februari 2016 21:09

Ik denk dat sportactiviteiten toch meestal clubgericht zijn en in sportschool-/verenigingsverband worden gedaan en meestal is er een sportbond in die tak van sport. Ook is er sprake van een herhaling van de activiteit. Het lijkt mij dat lasergamen enz. afwijkt van dit en meer te vergelijken is meteen pretpark of gamehal. P Vermeul bpv-administraties.nl

Twan van de Wiel

3 februari 2016 14:59

Redactie Forum FD wat is uw mening over dit onderwerp?

.....

Twan van de Wiel

2 februari 2016 09:43

Deze discussie loopt inmiddels ook op <http://manager.all-escape-rooms.nl/phpBB3/viewtopic.php?f=8&t=2>

Twan van de Wiel

2 februari 2016 08:11

Ik denk wel goed ook daar eerst dan wel zekerheid over te vragen ook al wordt het wel benoemd, en nogmaals hoop ik dat er een algemeen standpunt genomen wordt.

R.J.de Bruin

2 februari 2016 00:04

Grappig, er is heel lang tegen ons gezegd dat lasergamen 21%, dus ik kan nu flink gaan suppleren voor mijn cliënt.

Twan van de Wiel

1 februari 2016 22:28

Hoi Annemarie ik heb inmiddels ook contact gehad met de beheerders van het forum waarnaar verwezen werd in het Facebookbericht. Dat gaat puur uit van het feit dat escape rooms ook recreatief zijn, maar de Belastingdienst ziet dat vooralsnog anders. Nu zie ik zelf niet in waarom laserschieten dan wel 6% zou zijn.

Begin januari heb ik gebeld met de Belastingdienst en ook gevraagd waarom hier geen duidelijk standpunt in genomen wordt. Ze vertelden mij dat ze alleen alleen individueel wilden beoordelen.

Nu berekent de ene helft 6% en de andere helft 21% dan kan niet de bedoeling zijn. Zolang er geen uitspraak is dan geldt het algemene tarief ofwel 21%. Het lijkt mij dat er snel duidelijkheid moet komen omdat anders veel escape rooms onbewust een belastingclaim aan het opbouwen zijn.

Wij gaan zelf in ieder geval nog reageren op het schrijven van de Belastingdienst om opheldering te vragen.

Annemarie Wernink

1 februari 2016 22:20

Maar wij nemen dus het standpunt in naar aanleiding van wat Twan hierboven aanhaalt dat het 6 % zou moeten zijn.

[Twan van de Wiel](#)

1 februari 2016 13:54

Dat is dus de vraag, de inspecteur stelt vooralsnog het algemene tarief ofwel 21%.

[A. \(Bram\) Verwijs](#)

1 februari 2016 13:33

Dus 6% ?

[Twan van de Wiel](#)

30 januari 2016 13:11

Ja zo dacht ik het ook Annemarie.

[Annemarie Wernink](#)

30 januari 2016 13:06

Onder die georganiseerde recreatieve activiteiten zal het mijns inziens dan toch wel vallen. Inderdaad vergelijkbaar met een lasergame. En de locaties zijn speciaal en permanent daarvoor ingericht.

[Twan van de Wiel](#)

30 januari 2016 10:38

Bedankt, we hebben het pas voorgelegd voor een bepaalde klant maar die uitspraak was anders dan het bericht wat jij aangeeft, waar het probleem hem grotendeels in zou zitten is dat het vooraf bekend is hoe lang bezoekers in een escape room mogen vertoeven, en in artikel 8.6 (primair en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorzieningen) staat dat het niet vooraf bekend mag zijn dat men er slechts een bepaalde tijd mag vertoeven. Artikel 8.2 (attractieparken) zou ook niet van toepassing zijn omdat het dan om een veelheid van bezienswaardigheden zou gaan. Op de site van de Belastingdienst staat echter "Biedt u georganiseerde recreatieve activiteiten aan, zoals paintball, lasergame of touwtrekken? Of een arrangement van zulke activiteiten, bijvoorbeeld voor bedrijfsuitjes of vrijgezellenfeestjes? Deze activiteiten vallen onder het 6% -tarief als ze plaatsvinden op een locatie die speciaal en permanent voor vermaak en dagrecreatie ingericht is, of in een sportaccommodatie. Worden de activiteiten op een andere locatie georganiseerd, dan vallen ze onder het 21%-tarief."

Een lasergame is bijvoorbeeld in mijn ogen een gelijke activiteit als een escape room het is ook een activiteit in een ruimte en eht is vooraf vastgesteld hoeveel tijd er men in verblijft.

Aangezien er steeds meer escape rooms komen lijkt het me goed dat er een algemene uitspraak komt van de Belastingdienst.

[Annemarie Wernink](#)

30 januari 2016 10:07

Toevallig heb ik vorige week deelgenomen aan een escape room. Daarom kan ik zeggen dat het me echt een raadsel zou zijn hoe je dat als sportactiviteit aan zou

kunnen merken. Er komt echt helemaal niks sportiefs bij kijken. Het is een puzzel die opgelost moet worden. Natuurlijk is denksport ook een sport, maar het lijkt mij echt niet onder sportactiviteiten te vallen.

Henk, in de door jou aangehaalde link kan ik niet echt concreet een afspraak uithalen. Of zie ik iets over het hoofd?

HenkKral

30 januari 2016 09:59

Kijk zo kom je nog eens leuke, nieuwe zaken tegen... Het lijkt mij om de vraag te gaan of je de escape room kunt zien als het ter beschikking stellen van een ruimte/gelegenheid voor sportbeoefening en dat is inderdaad lijkt mij iets voor vooroverleg met de Fiscus, want het is zeker kansrijk, maar geen garantie. Maar ik dacht dat er al een overkoepelende afspraak was gemaakt: zie

<https://www.facebook.com/escape.roomsnederland/posts/1733967276830952>

.....

Twan van de Wiel

29 januari 2016 09:16

Bedankt André het gaat mij er om hoe de fiscus dit ziet. Zijn de activiteiten belast met 6% of 21%.

AndreGF

29 januari 2016 09:13

Twan

Wellicht dat zij sommige activiteiten als sportactiviteiten zien? Maar het is een vraag die je eigenlijk aan Escape room moet stellen. Het is lastig denken voor een ander.

Met vriendelijke groet

André Limpens

Twan van de Wiel

29 januari 2016 08:43

Bedankt, ik zag dat de vraag niet geheel duidelijk was gesteld, ik heb hem aangepast, het gaat mij om de activiteiten zelf.

Omdat voedsel en (non alcoholische dranken) onder 6% BTW valt en de rest 21%.

Bijlage 2: Forum ondernemers met een escape room⁶⁵

Escape room beheerders forum

≡ Snelle

links

FAQ

melden

Registreer Aan

Forumoverzicht » Algemeen

Belastingdienst: 6%BTW ipv 21% voor escape rooms?

Plaats reactie

Doorzoek dit onderwerp

2

All-Escape roomsNL
Site Beheer

12 berichten

1

Belastingdienst: 6%BTW ipv 21% voor escape rooms?

24 Jun 2015, 20:32

Van een collega van jullie kreeg ik interessante informatie dat escape rooms binnen 6% BTW tarief vallen. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2014-26112.html> Post B14 (open in nieuw venster of even url copy-pasten)

⁶⁵ <http://manager.all-escape-rooms.nl/phpBB3/viewtopic.php?f=8&t=2>

Omzetbelasting. Toelichting Tabel I

4 september 2014 nr.

BLKB2014/123M

Belastingdienst/Directie Vaktechniek Belastingen

De Staatssecretaris van Financiën heeft het volgende besloten.

Dit besluit is een actualisering van het besluit van 27 oktober 2011, nr. BLKB 2011/26M (omzetbelasting. Toelichting Tabel I). Er is een aantal tekstuele wijzigingen en inhoudelijke aanwijzingen opgenomen.

§ 1. Inleiding

Dit besluit geeft een toelichting op de reikwijdte en toepassing van Tabel I bij de Wet op de omzetbelasting 1968. In deze tabel zijn goederen en diensten opgenomen waarvoor het verlaagde btwtarief geldt.

~~~~ etc..

POST B 14 (vanaf 1 juli 2012) ~~~~

etc.

8 attractieparken, speel- en siertuinen, en andere dergelijke primair en permanent voor vermaak endagrecreatie ingerichte voorzieningen.'

8.5 Vermaak en dagrecreatie

Het recreatieve aspect staat bij de in de post bedoelde voorzieningen voorop. Of dat het geval is moet naar spraakgebruik worden beoordeeld. Bij een samenstel van handelingen moet worden beoordeeld wat het kenmerkende element van het samenstel is. Aan het recreatieve aspect moeten andere eventueel aanwezige aspecten van de voorzieningen ondergeschikt zijn.

Escape room-Alkmaar

Re: Belastingdienst: 6%BTW of 21% voor escape rooms?

25 Jun 2015, 14:33

Mochten mensen hier meer over willen weten, bel of mail ons dan gerust:

Info@escape-room-alkmaar.nl of 06-11929293. [Linda - CCE](#)

Re: Belastingdienst: 6%BTW of 21% voor escape rooms?

06 Jul 2015, 14:37

"De pagina die u probeert te openen kan niet worden getoond door een technische fout."

Nog een andere link beschikbaar?

Jimmy?

Alex (Logic Locks)

Re: Belastingdienst: 6%BTW of 21% voor escape rooms?

14 Jul 2015, 16:08

Thanks a lot for this. You mad 🍷 e us very happy

All-Escape roomsNL Site Beheer

Re: Belastingdienst: 6%BTW of 21% voor escape rooms?

17 Jul 2015, 19:30

Guest schreef:

All-Escape roomsNL schreef:

Van een collega van jullie kreeg ik interessante informatie dat escape rooms binnen 6% BTW tarief vallen.

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2014-26112.html>

Post B14-G

"De pagina die u probeert te openen kan niet worden getoond door een technische fout." Nog een andere link beschikbaar?

Jimmy?

De link lijkt mij nog goed te werken. Deze is via overheid.nl

Probeer anders de url even te knippen en te plakken in je browser. [Linda - CCE](#)

Re: Belastingdienst: 6%BTW of 21% voor escape rooms?

18 Sep 2015, 15:43

All-Escape roomsNL schreef:

Guest schreef:

All-Escape roomsNL schreef:

Van een collega van jullie kreeg ik interessante informatie dat escape rooms binnen 6% BTW tarief vallen. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2014-26112.html>

Post B14-G

"De pagina die u probeert te openen kan niet worden getoond door een technische fout." Nog een andere link beschikbaar?

Jimmy?

De link lijkt mij nog goed te werken. Deze is via overheid.nl
Probeer anders de url even te knippen en te plakken in je browser.

Nu doet hij het wel. Misschien was het een tijdelijk iets waardoor het niet werkte (kan ook van mijn kant geweest zijn).

Twan van de Wiel

Re: Belastingdienst: 6%BTW ipv 21% voor escape rooms?

02 Feb 2016, 07:46

Op verzoek van 2 klanten van ons die een escape room exploiteren, hebben wij enige tijd geleden telefonisch contact gezocht met de Belastingdienst met betrekking tot het te hanteren BTW tarief. Escape rooms zijn als zodanig nog niet bekend bij de Belastingdienst. Dat wil zeggen dat dan het algemene tarief zou gelden ofwel 21%. Er wordt verzocht per klant een verzoek te sturen naar de Belastingdienst voor het toepassen van 6% en dan zou daar op gereageerd worden. Inmiddels is daar op gereageerd. Wij hadden in het verzoek verwezen naar de passage op de website van de Belastingdienst met betrekking tot georganiseerde recreatieve activiteiten, zoals paintball, lasergame en touwtrekken. Als argument hebben wij daarbij gesteld dat aan de gestelde eis wordt voldaan dat de activiteit dient plaats te vinden op een speciale en permanente locatie voor vermaak en recreatie.

In een antwoord van de Belastingdienst wordt echter gesteld dat escape rooms niet onder punt 8.2 vallen van het hier eerder genoemde besluit BLKB2014/123M, omdat er geen veelheid van bezienswaardigheden aanwezig is.

In punt 8.5 van het zelfde besluit wordt verder vermeld dat het vooraf niet bepaald mag dat zijn dat er en door permanent voor vermaak en dagrecreatie ingerichte voorziening slechts een beperkte tijdsduur vertoefd kan of mag worden.

De Belastingdienst heeft in dit geval dus bepaald dat een escape room niet als attractiepark gekwalificeerd kan worden en doordat bezoekers aan een escape room slechts een beperkte tijdsduur een de ruimte mogen vertoeven is beroep pp het verlaagde tarief van 6% niet mogelijk.

Wij gaan namens onze klanten echter nog reageren op de ingenomen stelling van de Belastingdienst omdat wij toch van mening zijn dat het laag tarief van toepassing is. Zodra

daar meer over bekend is zullen we hier wat laten weten. Voor degenen die nu het 6% tarief toepassen willen wij wel op het risico wijzen dat dit mogelijk niet juist is. Zoals gezegd zolang de Belastingdienst geen algemeen standpunt ingenomen heeft geldt het algemene tarief (21%). Hopelijk gaat de Belastingdienst een algemeen standpunt innemen dat zou dat voor veel duidelijkheid zorgen. Overigens in een soortgelijke situatie met betrekking tot paintball is het 6% tarief wel toegekend waarbij zij dit ook met terugwerkende kracht mochten toepassen. Wordt er nu dus 21% berekend en het mocht blijken dat 6% toegestaan is dan kan dat dan alsnog teruggerekend worden.

Zoals gezegd zullen wij u op de hoogte houden van het vervolg. Mocht u tussentijds vragen

hebben dan kunt u altijd contact opnemen met Twan van de Wiel Administratieve

Begeleiding uit Waalwijk, info@twanvandewiel.nl Twan van de Wiel

Re: Belastingdienst: 6%BTW ipv 21% voor escape rooms?

19 Feb 2016, 12:45

We hebben inmiddels ook een reactie ontvangen op onze vraag waarom er door de Belastingdienst geen algemeen standpunt wordt ingenomen. Zij geven aan: Het is nog niet duidelijk of, en zo ja bij welk feitencomplex, de dienst kan worden gezien als 'het geven van gelegenheid tot sportbeoefening' (tabel I, post b-3) of als 'het toegang verlenen tot voorzieningen voor dagrecreatie' (tabel I, post b-14). Daarom kan er op dit moment nog geen algemeen standpunt inzake escape rooms worden ingenomen. Daarnaast zal bij elke individuele casus ook moeten worden gekeken naar de feiten en omstandigheden. Gezien het specifieke karakter van de vraag is het raadzaam om vooroverleg aan te vragen.

All-Escape roomsNL Site Beheer

Re: Belastingdienst: 6%BTW ipv 21% voor escape rooms?

19 Apr 2016, 13:01

Interessant artikel over de 6% btw. Geeft nog niet veel uitsluitsel echter.

[http://www.hlb-van-daal.nl/nl/nieuws/45 ... 1-btw.html](http://www.hlb-van-daal.nl/nl/nieuws/45...1-btw.html)

Rob Kouwenberg

Re: Belastingdienst: 6%BTW ipv 21% voor escape rooms?

03 Mei 2016, 20:33

Mijn boekhouder heeft een redelijk nuchter standpunt: we hebben een goede reden om 6% BTW aan te geven. Geen ruling vooraf vragen, dat geeft alleen maar ruimte voor onderhandeling. Als ze een probleem hebben, kunnen ze zich melden. Het is mogelijk dat ze uiteindelijk 21% eisen, en dus 15% naheffen. Maar omdat er een goede reden is om uit te gaan van 6%, kan er van een bijkomende boete geen sprake zijn. Het eerste kwartaal is aangegeven, en we gaan het binnenkort meemaken.

Rob Kouwenberg
Get out of here, Utrecht

Berichten van vorige weergeven:

Alle berichten

Sorteer op

Oplopend

Plaatsingstijd

Ga

Plaats reactie

12 berichten 1 2

Terug naar "Algemeen"

Ga naar

WIE IS ER ONLINE

Gebruikers op dit forum: Geen geregistreerde gebruikers en 1 gast

[Forumoverzicht](#)

[Contact](#)

[Het team](#)

[Verwijder alle forumcookies](#) • Alle tijden zijn UTC

Powered by [phpBB®](#) Forum Software © phpBB Limited Nederlandse
vertaling door [phpBBservice.nl](#) & [phpBB.nl](#).

Bijlage 3: Verklaring van authenticiteit

Ik heb deze scriptie zelf geschreven en ik heb daarbij geen teksten overgenomen uit andere scripties, literatuur en overige geschriften zonder de bron op juiste wijze te hebben vermeld. Ik verklaar derhalve dat ik geen plagiaat heb gepleegd en niet ongeoorloofd met anderen heb samengewerkt of gebruik gemaakt van het gedachtegoed van anderen.

Datum: 20 mei 2017

Handtekening:

Josta Vaessen
